

KIRIM-KONGO KANAMALI ATEŞİ: Ülkemizdeki Durum

Dr. Seraceddin ÇOM
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdür V.

27 Kasım 2008,
II. Türkiye Zoonotik Hastalıklar Sempozyumu, Ankara

Sunum İçeriđi

- KKKA vaka tanımları ve bildirimler
- 2002-2008 KKKA vaka dağılımları
- 2008 KKKA vakalarına dair bazı özellikler
- KKKA yapılan alışmalar

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA)

- Ülkemizde KKKA, 2002 yılının bahar ve yaz aylarında özellikle, kırsal kesimde yaşayan vatandaşlarımızda görülmüştür.
- Bakanlığımızın ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde yaptığı çalışmalar sonucunda Ağustos 2003'te hastalığın adı konmuştur.

(2003 Yılı epidemiyolojik incelemeleri)

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA)

- **Klinik Tanımlama**
 - ✓ Anamnezinde ateş, ani başlayan başağrısı, miyalji-artralji, halsizlik, bulantı-kusma, karın ağrısı, ishal
 - ✓ Lab: Lökopeni, trombositopeni,
 - ✓ ALT, AST, LDH, CK yüksekliği
- **Destekleyici Bulgular**
 - ✓ Kanama belirtileri (purpura, burun kanaması, vb.)
- **Epidemiyolojik Hikâye**
 - ✓ Kene ısırığı/kene ile temas, hayvanlarla yakın temas,
 - ✓ Kırsal kesimde yaşama, son iki hafta içinde kırsal alan ziyareti,
 - ✓ Hayvan dokusu-kanı veya vücut sıvıları ile yakın temas,
 - ✓ Hastaların kan veya vücut sıvıları ile temas veya lab'da çalışma,
 - ✓ Hasta çevresinde benzer şikâyeti olan başka vakaların varlığı.

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA)

- **Şüpheli Vaka**
 - ✓ Klinik tanımlamaya uyan ve başka bir nedenle açıklanamayan vaka
- **Olası Vaka**
 - ✓ Şüpheli vaka tanımlaması ile epidemiyolojik hikayeye uyan ve destekleyici bulgulardan en az ikisinin bulunduğu vaka veya
 - ✓ Bir bölgede herhangi bir nedenle açıklanamayan birden fazla vakanın görülmesi halinde, destekleyici bulgular olmasa da klinik tanımlamaya uyan vaka
- **Kesin Vaka**
 - ✓ Klinik tanımlamaya uyan ve laboratuvar kriterlerinden (PCR, IgM (+), IgG artışı) en az birisi ile doğrulanmış vaka veya
 - ✓ Kesin teşhis edilmiş bir vaka ile epidemiyolojik bağlantısı olan vaka

KIRIM-KONGO KANAMALI ATEŞİ VAKA BİLDİRİM ÇİZELGESİ (Ön yüz)

.....İl Sağlık Müdürlüğü	Epi Numarası :/200...../.....-.....
--------------------------	---

HASTA BİLGİLERİ				
T.C.Kimlik No				
Adı ve Soyadı	Cinsiyeti	() E	() K	
Baba Adı	Yaşı			
Adresi	İlçesi			
	İli			
Telefonu				
Mesleği	Çiftçi ()	Hayvancılık ()	Sağlık Çalışanı ()	Memur ()
	Ev Hanımı () Ev Hanımı ise çiftçilik/hayvancılıkla uğraşılıyor mu? () E () H			
	Çocuk ()	Öğrenci ()	Diğer (Belirtiniz):	
Şikayet Başlama Tarihi				
Hastaneye Başvuru Tarihi				
Numune Alma Tarihi				

HASTANIN ŞİKAYETLERİ					
Ateş	() E	Bulantı	() E	Vücutta Morluklar (Ekimoz)	() E
	() H		() H		() H
Baş ağrısı	() E	Kusma	() E	Döküntü	() E
	() H		() H		() H
Yaygın Vücut Ağrısı	() E	İshal	() E	Kanamalar	() E
	() H		() H		() H
Halsizlik	() E	Karın Ağrısı	() E	Diğer (Belirtiniz):	() E
	() H		() H		() H

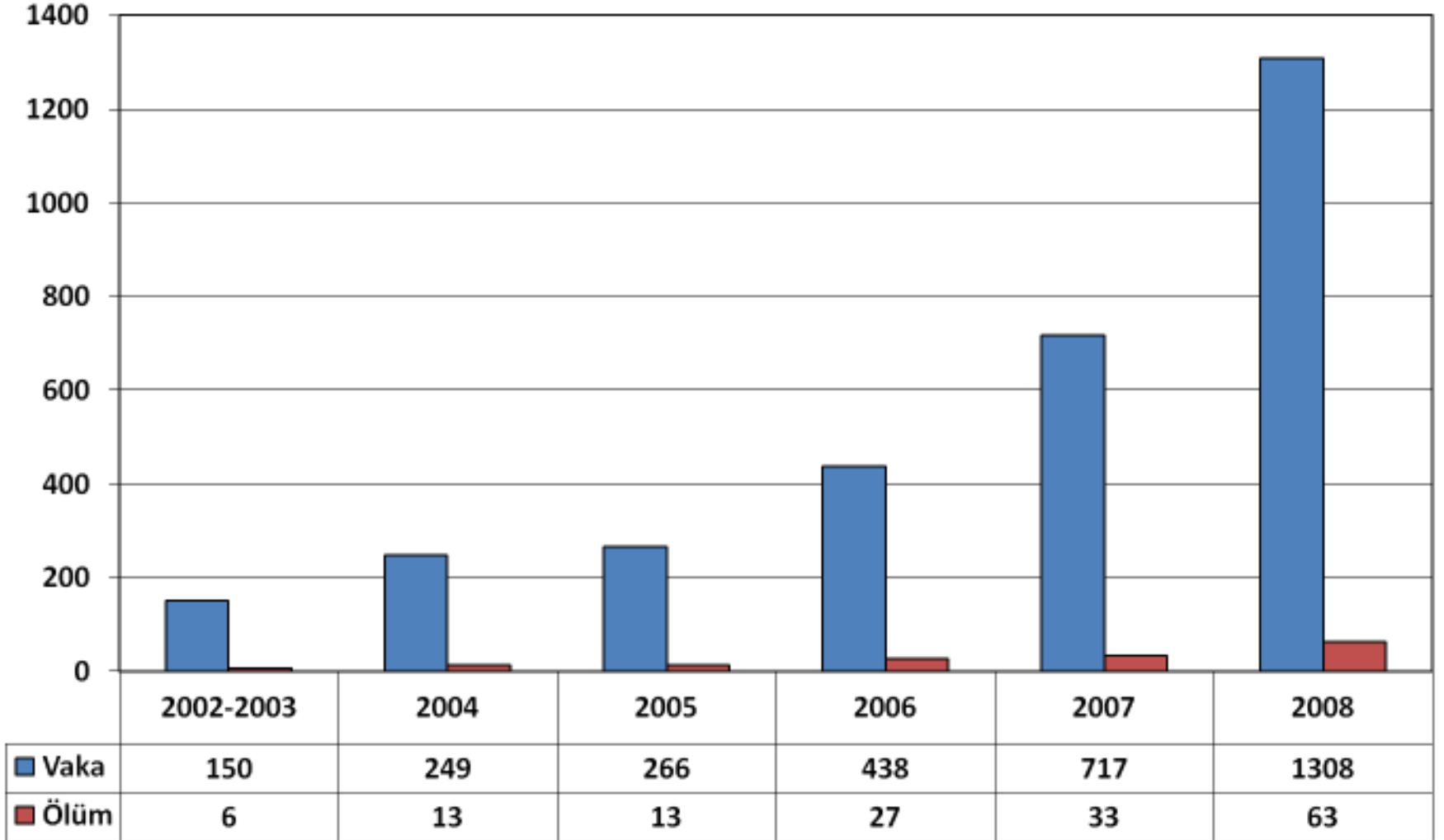
EPİDEMİYOLOJİK HİKAYE				
Kene tutunması/yapışması	() E	S on iki hafta içinde il dışı seyahat öyküsü	() E	() E
	() H		() H	() H
Kene ile temas	() E	Seyahat öyküsü varsa hangi illere seyahat edilmiştir? (Belirtiniz):.....	() E	() E
	() H		() H	() H
Kene tutunması/yapışması/teması söz konusuysa tarihi/...../200	() E	Hayvan kanı, dokusu veya vücut sıvıları ile temas	() E	() E
	() H		() H	() H
Hayvanlarla yakın temas	() E	Hasta kişilerin kan ve vücut salgılarıyla korunmasız temas	() E	() E
	() H		() H	() H
Kırsal kesimde yaşama	() E	Laboratuvarında çalışma	() E	() E
	() H		() H	() H
S on iki hafta içinde kırsal alan ziyareti	() E	Hasta çevresinde benzer şikâyetleri olan başka vakaların varlığı	() E	() E
	() H		() H	() H

Lütfen 2. sayfaya geçiniz

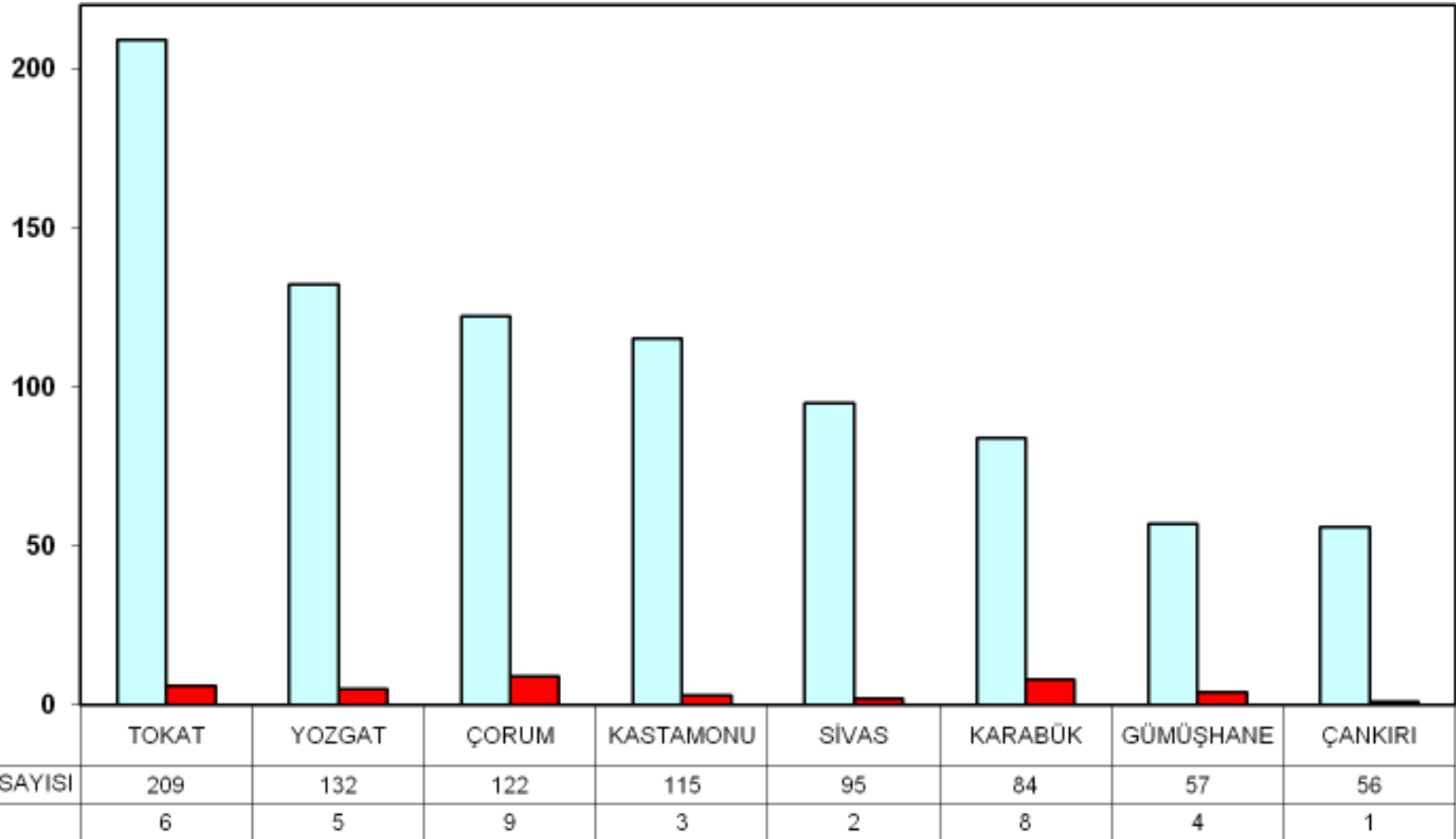
.....İl Sağlık Müdürlüğü	Epi Numarası :/200...../.....-.....							
Hastanın Adı ve Soyadı								
FİZİK MUAYENE								
Ateş (> 38 °C)	() E	Hipo-tansiyon	() E	Splenomegali	() E	Makülo papüler raş	() E	
	() H		() H		() H		() H	
Bilinç bozukluğu	() E	Taşikardi	() E	Ekimoz	() E	Vajinal kanama	() E	
	() H		() H		() H		() H	
Dişeti Kanaması	() E	Epistaksis	() E	Hematuri	() E	Gastrointestinal sistem kanaması	() E	
	() H		() H		() H		() H	
Akciğer dinleme bulguları (Belirtiniz):								
Diğer (Belirtiniz):								
LABORATUVAR BULGULARI								
Anemi	() E	Lökopeni	() E	Trombositopeni	() E	() E		
	() H		() H		() H	() H		
AST/ALT Yüksekliği	() E	CK Yüksekliği	() E	LDH Yüksekliği	() E	() E		
	() H		() H		() H	() H		
Akciğer grafisinde infiltrasyon	() E	Diğer (Belirtiniz):	() E	() E	() E	() E		
	() H		() H	() H	() H			
VERİLEN TEDAVİ								
Ribavirin	() E	Trombosit süspansiyonu	() E	Taze Donmuş Plazma	() E	Eritrosit süsp.	() E	
	() H		() H		() H		() H	
Diğer (Belirtiniz):								
SONUÇ								
Sevk	()	Salah	()	Şifa	()	Eks	()	Eks Olmuşsa Tarihi/...../200...
VAKANIN TAKİP EDİLDİĞİ SAĞLIK KURULUŞU BİLGİLERİ								
Sağlık Kuruluşunun Adı:		Muayene Eden Hekimin	Adı Soyadı					
			Telefonu					
			İmzası					

KIRIM-KONGO KANAMALI ATEŞİ VAKA BİLDİRİM ÇİZELGESİ DOLDURMA TALİMATI	
* Çizelge, hastanın takip ve tedavisinin yapıldığı sağlık kuruluşundaki ilgili hekim tarafından doldurulacaktır.	
* Bütün uygulamalar için "Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Klinik Tanımlama, Vaka Tanımı ve Vakalara Yaklaşım Önerileri" esas alınacaktır.	
* Şüpheli ve olası vaka tanımlarına uyan hastalardan yatışta ve çıkışta numune alınacak ve alınan numuneler, Çizelge ile birlikte İl Sağlık Müdürlüğüne gönderilecektir. İl Sağlık Müdürlüğü tarafından da söz konusu Çizelgeye her hasta için bir epi numarası (Epi numarası: İl trafik kodu/vakanın görüldüğü yıl/kaçıncı vaka olduğu-aynı vakanın kaçınıcı örneği olduğu; Örneğin, 06/2008/25-1 gibi) yazılacak ve zaman geçirmeden numune ile birlikte Refik Saydam Hıfızissihha Merkezi Başkanlığı Viroloji Laboratuvar Şefliğine gönderilecektir.	
*Ayrıca İl Sağlık Müdürlüğü numune ile gönderdiği her Vaka Bildirim Çizelgesinin bir nüshasını da Sağlık Bakanlığı, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne gönderecektir.	
* İl Sağlık Müdürlüğü kesin vakaların aylık icmalini yaparak yine Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bildirecektir.	
*Hasta eks olmuşsa durum vakit kaybedilmeden İl Sağlık Müdürlüğüne bildirilecek, İl Sağlık Müdürlüğü de Sağlık Bakanlığı, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne bildirecektir. Eks vakalarında mutlaka laboratuvar confirmasyonu için örnek alınmış olacaktır.	
*Verilen tedavi ve sonuç bölümleri hastanın çıkışında düzenlenecek Çizelgede doldurulacaktır. Vaka Bildirim Çizelgesinin diğer kısımları ise hasta yatışında ve çıkışında düzenlenecek Çizelgede eksiksiz bir şekilde doldurulacaktır. Eksik bilgiler İl Sağlık Müdürlüğü tarafından kontrol	

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vaka ve Ölümünün Yıllara Göre Dağılımı (2002-2008)

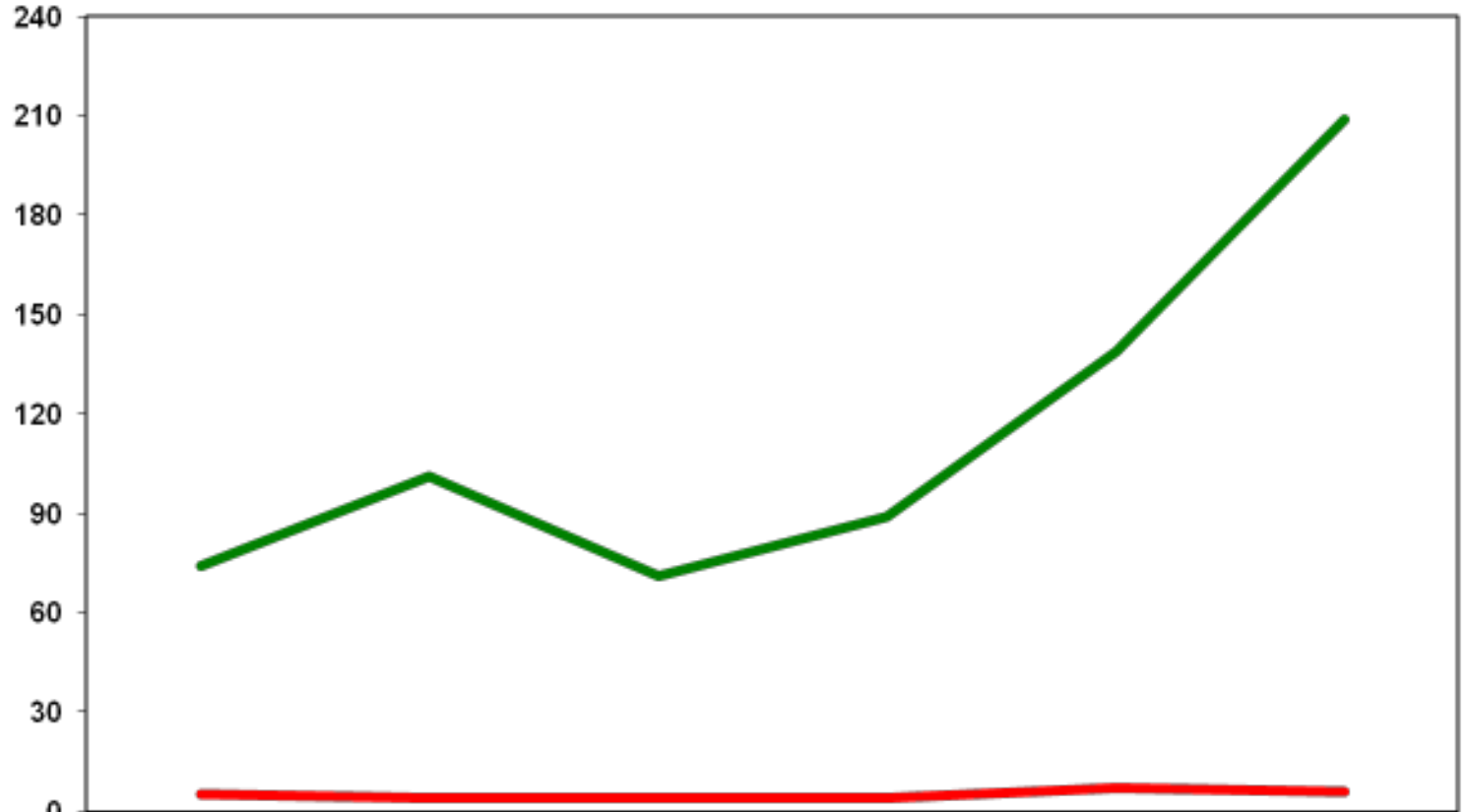
Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının ve Ölümlerinin İllere Göre Dağılımı (Türkiye; 2008)

KKKA Yüksek Riskli Alanlar

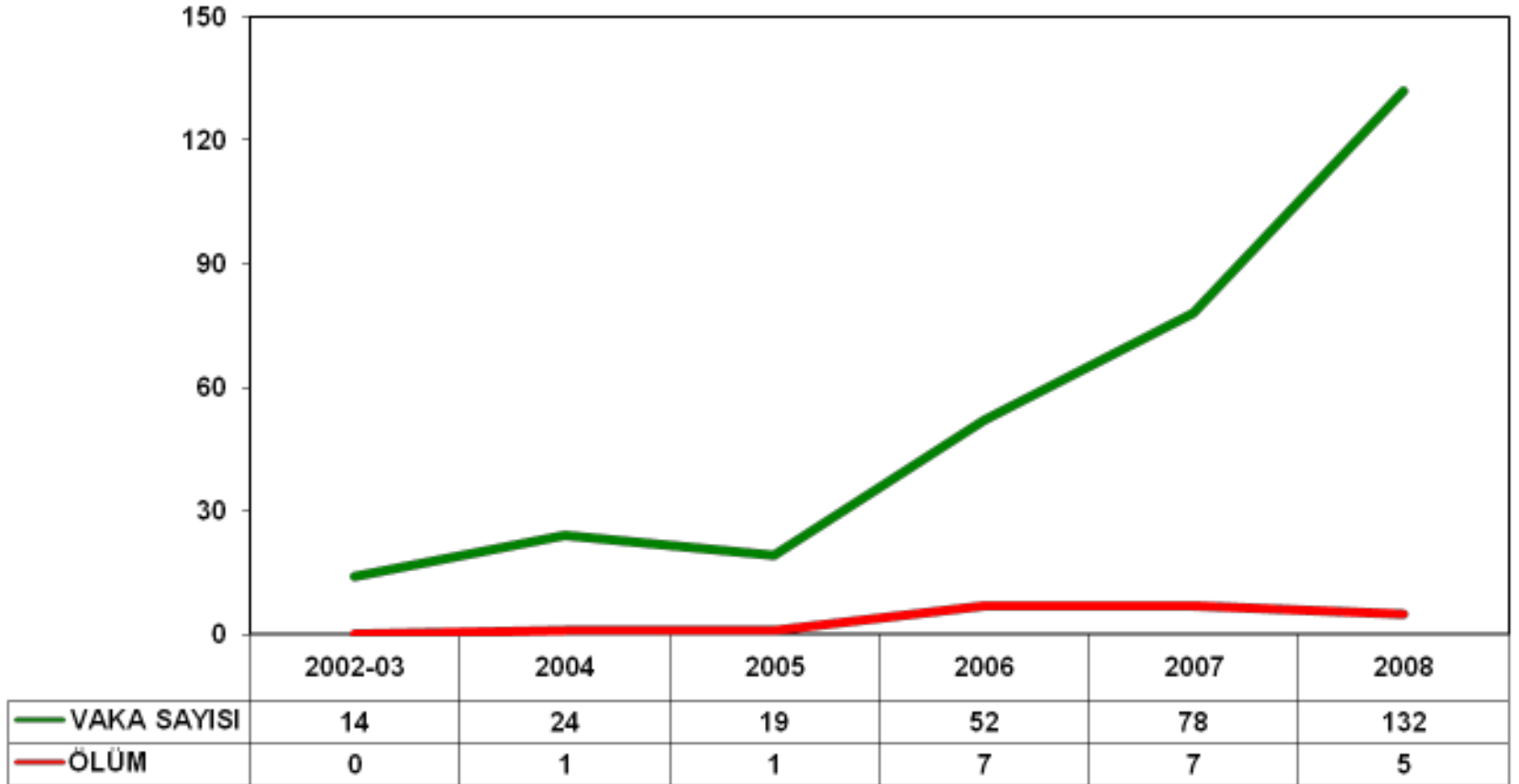

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının ve Ölümünün Yıllara Göre Dağılımı (Tokat; 2002-2008)

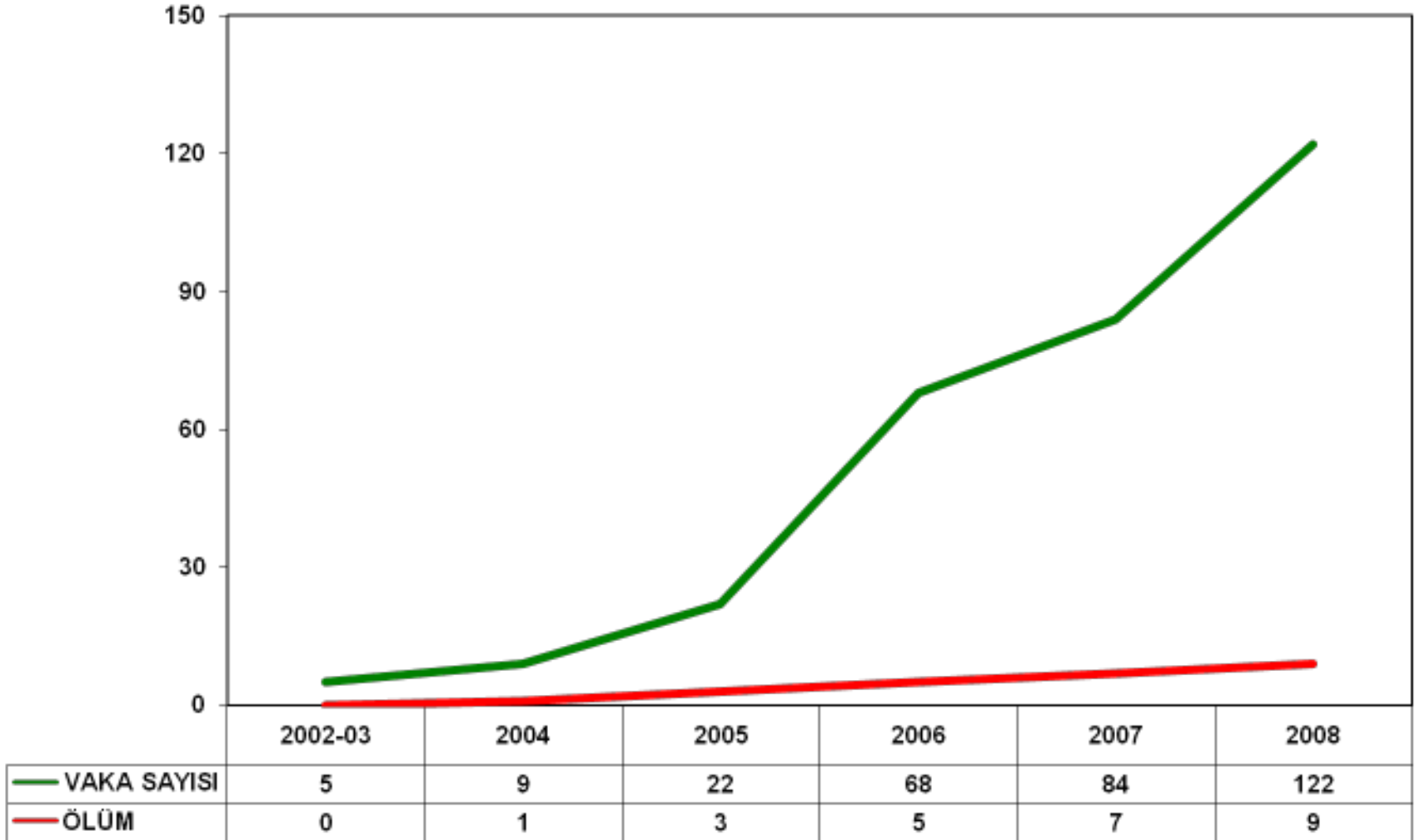

	2002-03	2004	2005	2006	2007	2008
— VAKA SAYISI	74	101	71	89	139	209
— ÖLÜM	5	4	4	4	7	6

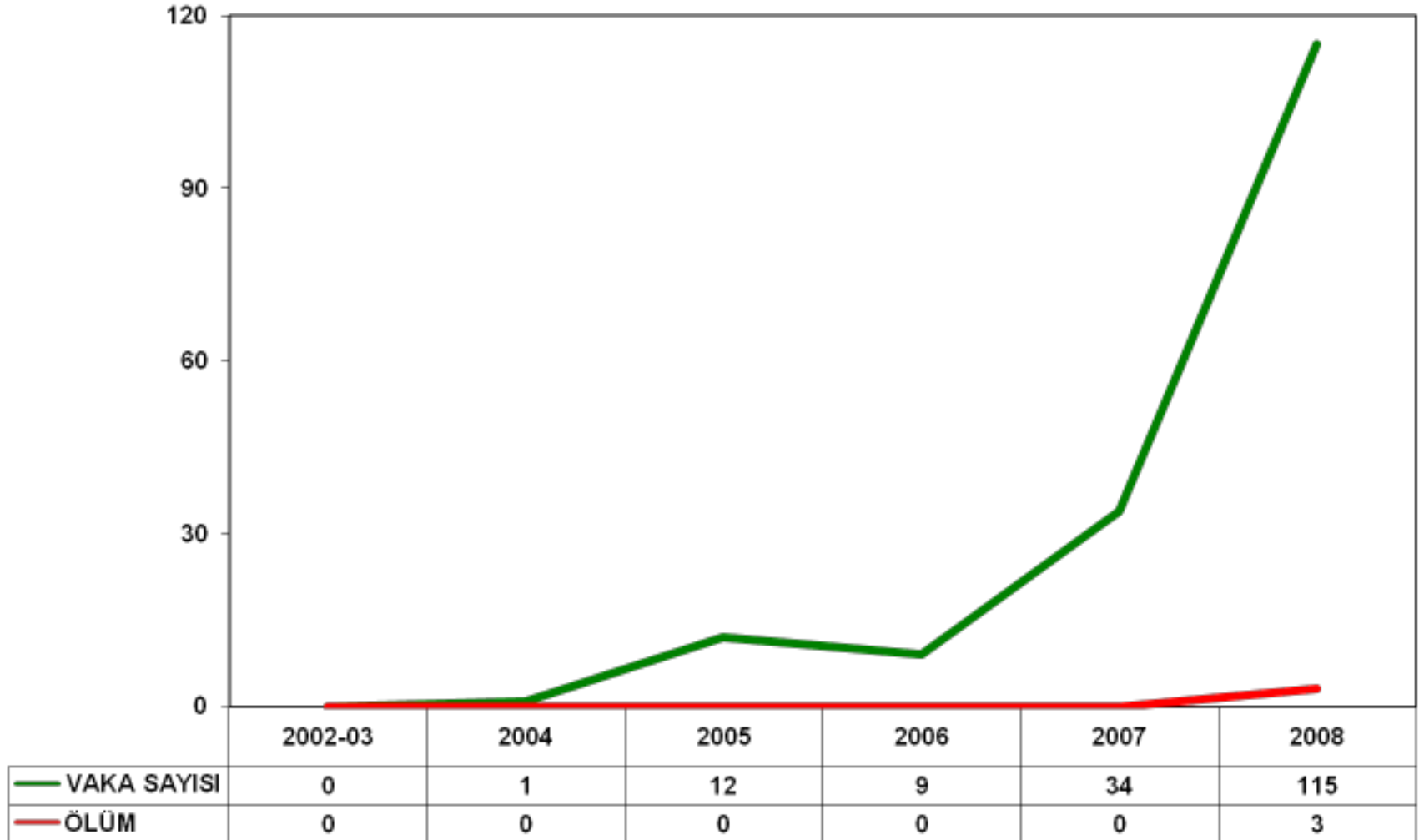
Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının ve Ölümünün Yıllara Göre Dağılımı (Yozgat; 2002-2008)

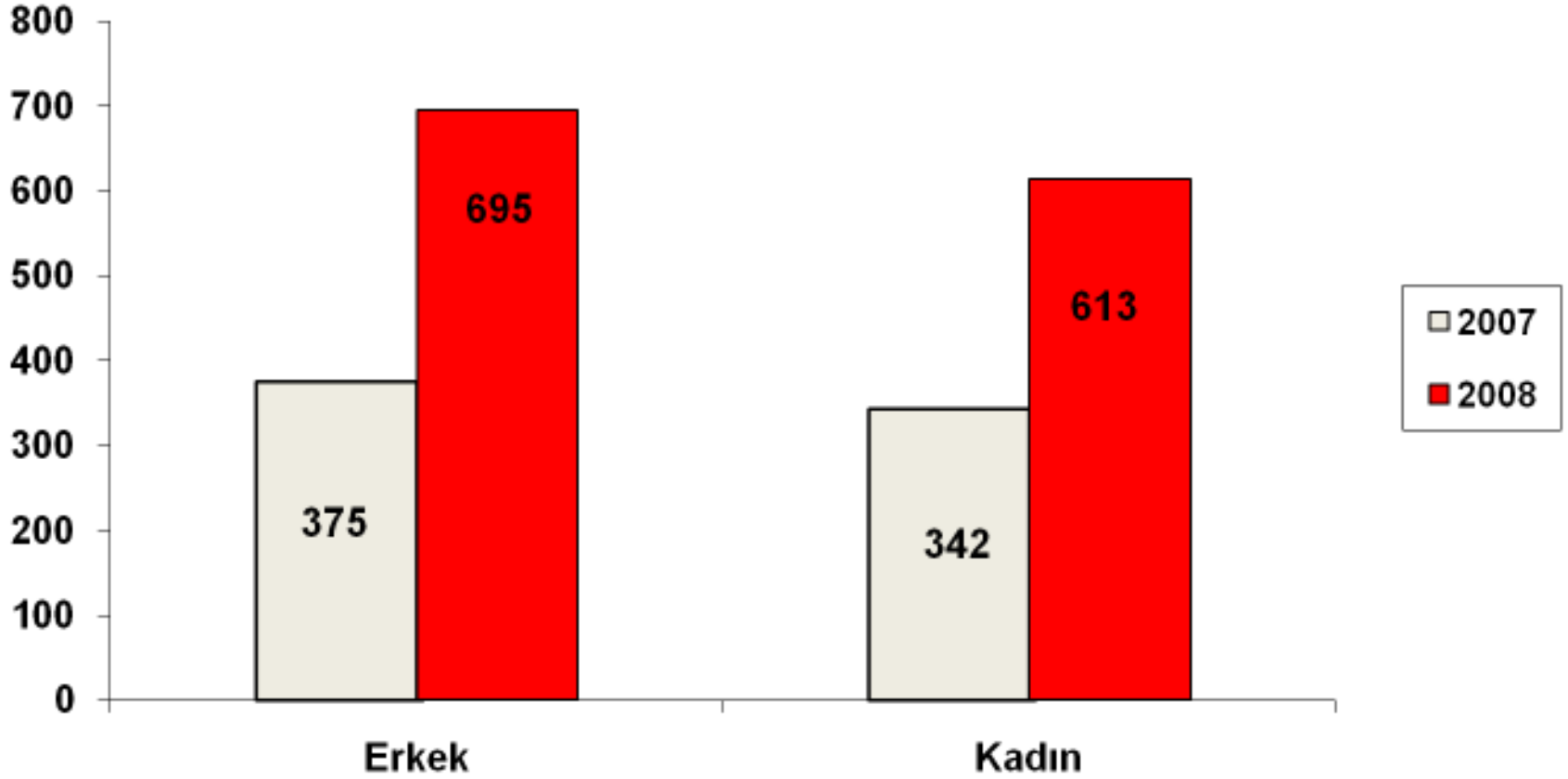
Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının ve Ölümünün Yıllara Göre Dağılımı (Çorum; 2002-2008)

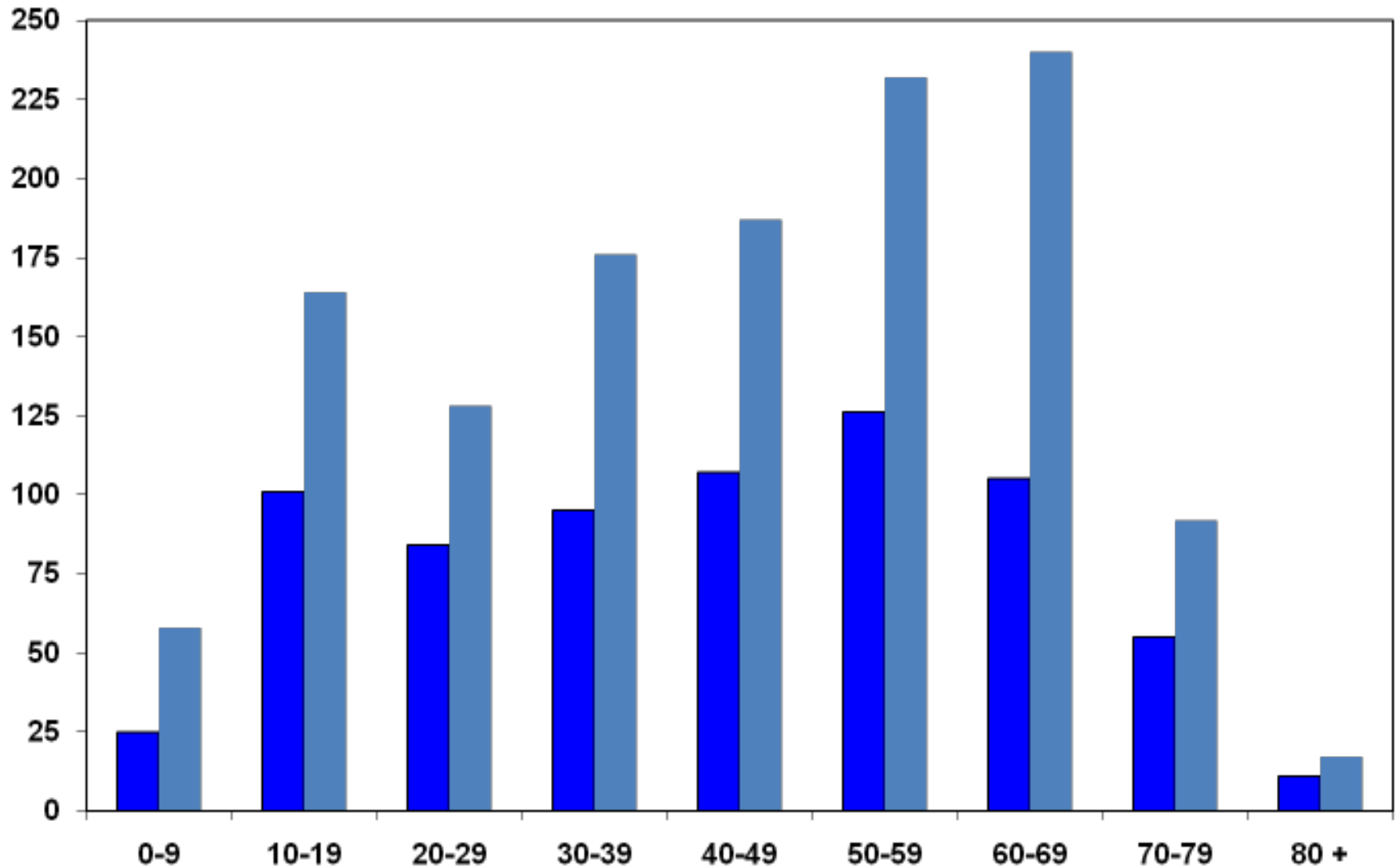
Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının ve Ölümünün Yıllara Göre Dağılımı (Kastamonu; 2002-2008)

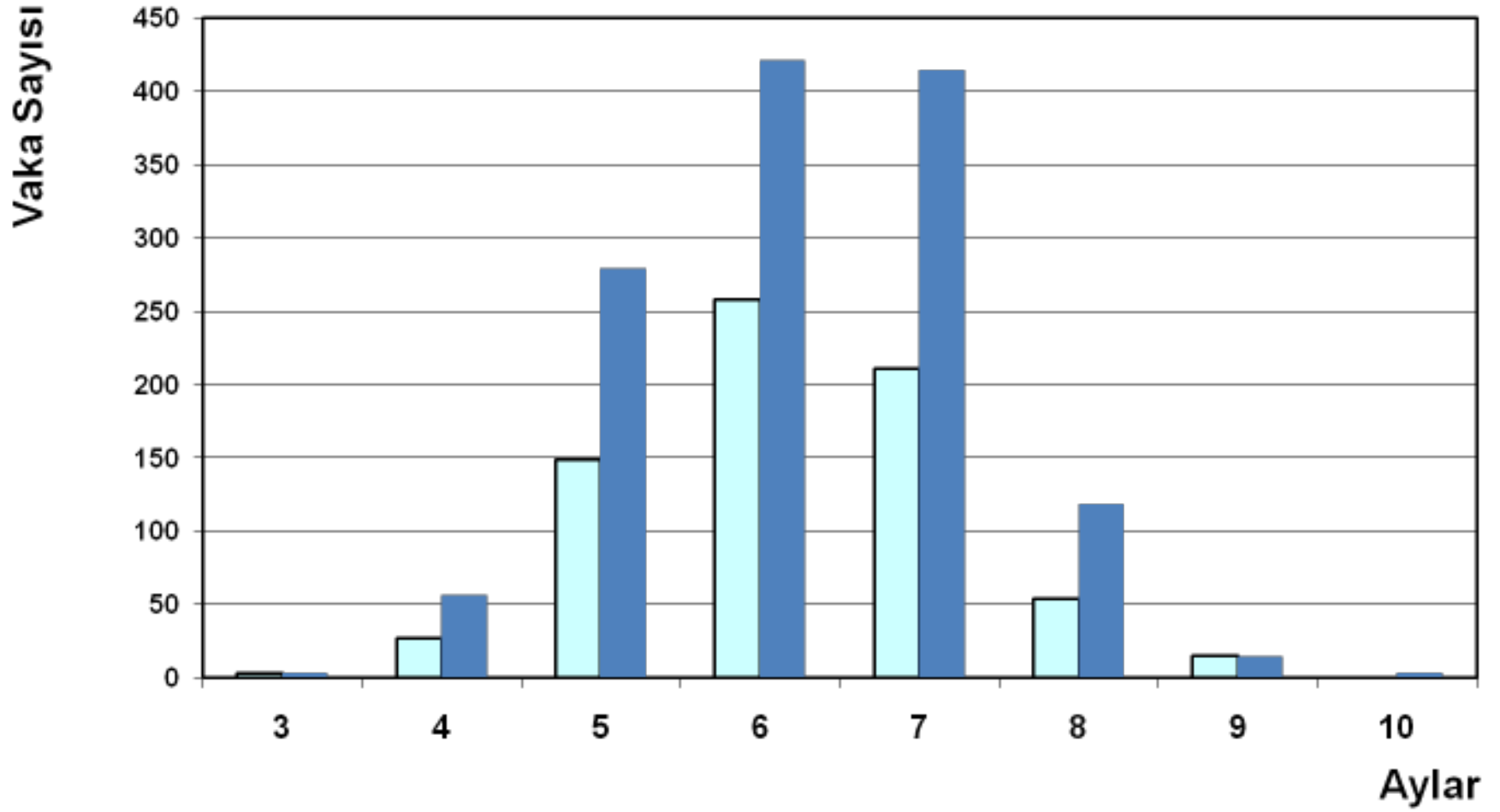
**Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının Cinsiyete
Göre Dağılımı (Türkiye; 2007-2008)**

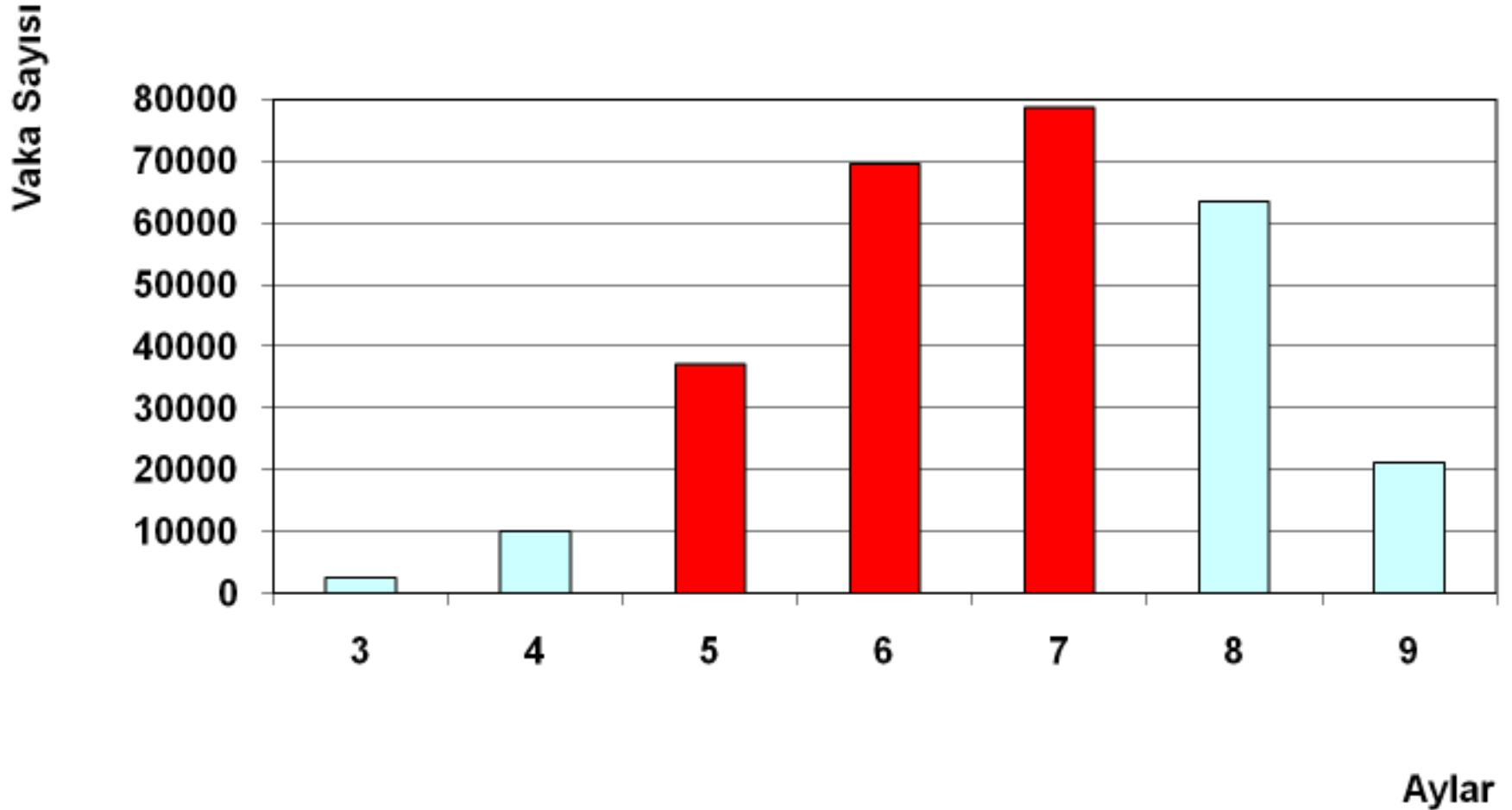
Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının Yaş Gruplarına Göre Dağılımı (Türkiye, 2007 n= 709, 2008 n=1294)

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının Aylara Göre Dağılımı
(Türkiye; 2007 n=717, 21008 n= 1308)

Kene Tutunma Şikayetiyle Sağlık Kurum ve Kuruluşlarına
Başvuranların Aylara Göre Dağılımı
(Türkiye; Ocak-Eylül 2008, n=283.406)

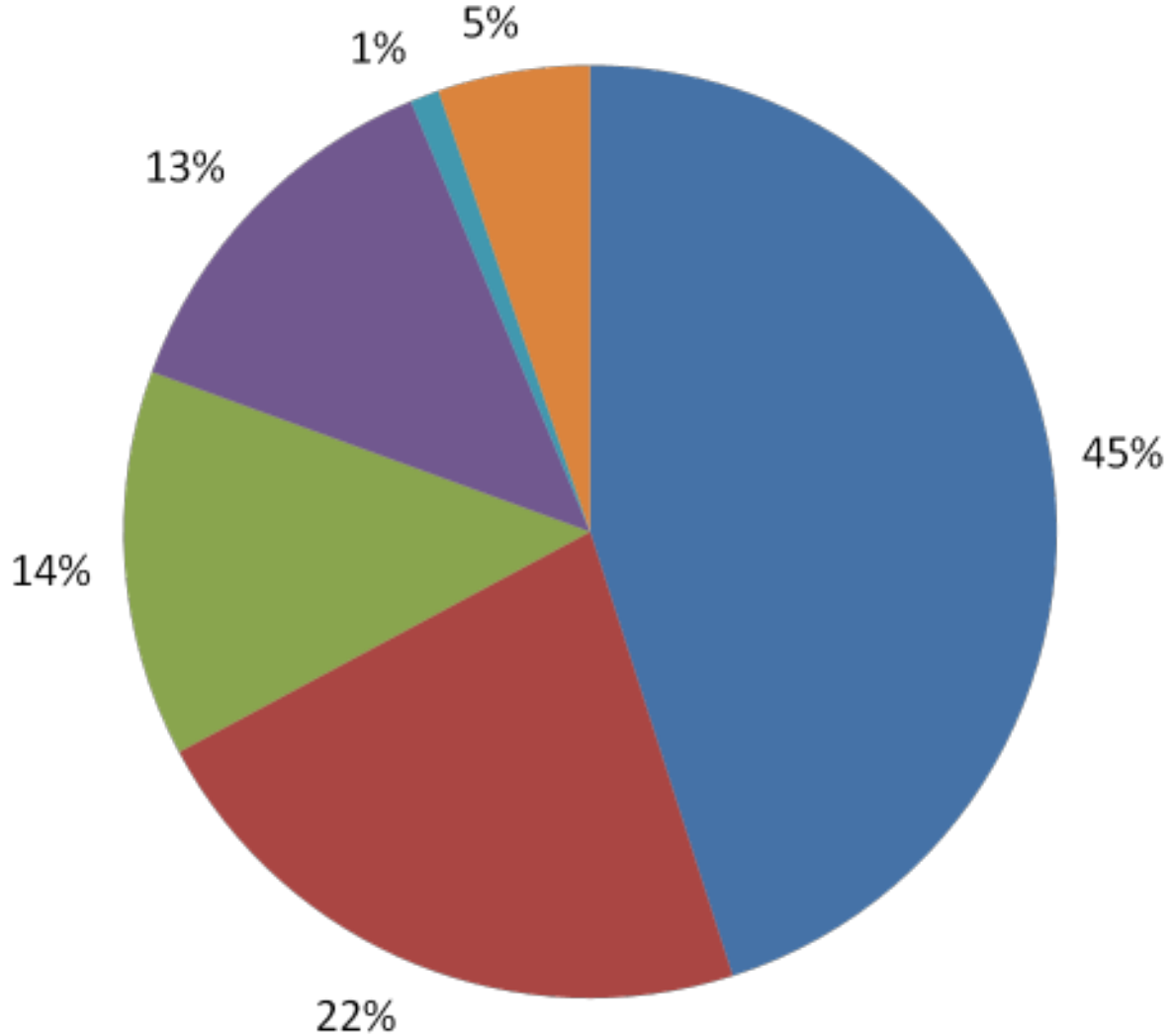

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vakalarının Mesleklerine Göre Dağılımı (2008, n=1194*)

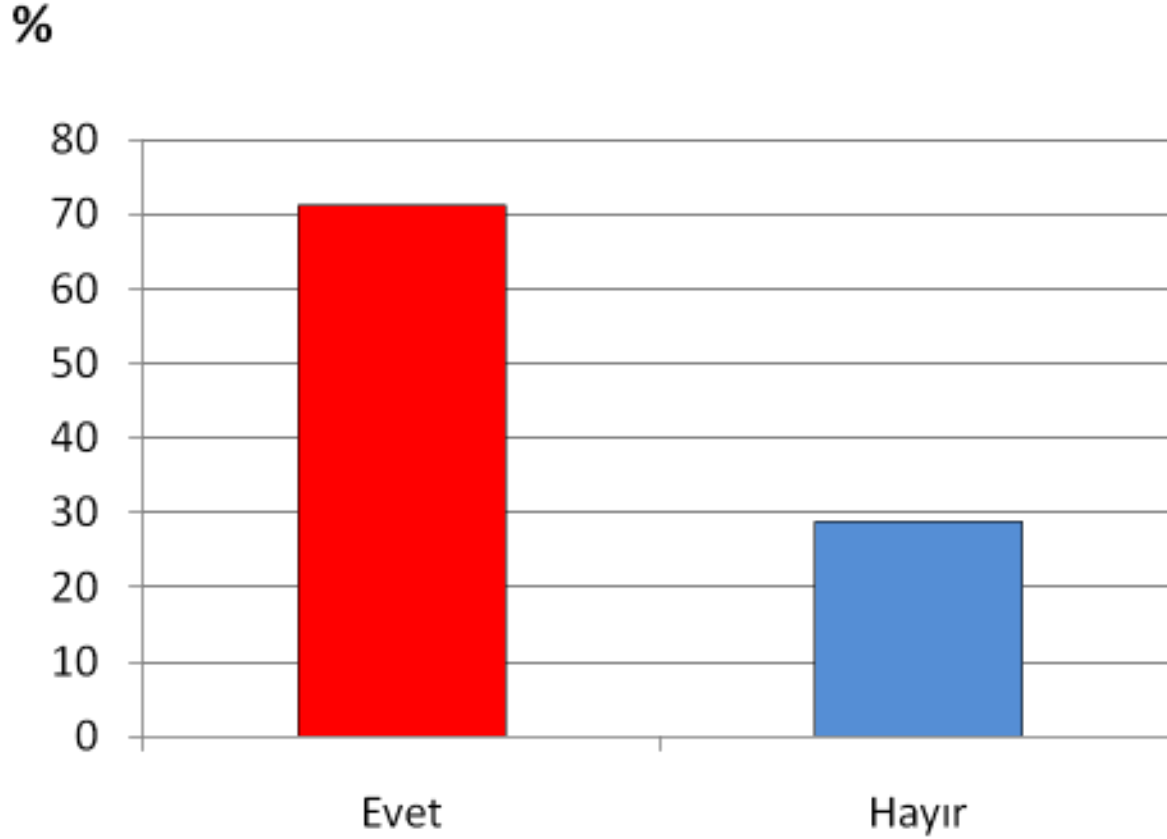
Meslek	Sayı	%
Çiftçilik ve/veya hayvancılıkla uğraş	538	45,0
Ev hanımı (çiftçilik ve/veya hayvancılıkla uğraşan)	264	22,1
Ev hanımı	160	13,4
Çocuk ve/veya öğrenci	157	13,1
Sağlık çalışanı	12	1,0
Diğer	63	5,3
Toplam	1194	100

*114 vakanın meslek değişkeni doldurulmamıştır.

KKKA Vakalarının Mesleklere Göre Dağılımı (2008, n=1194)

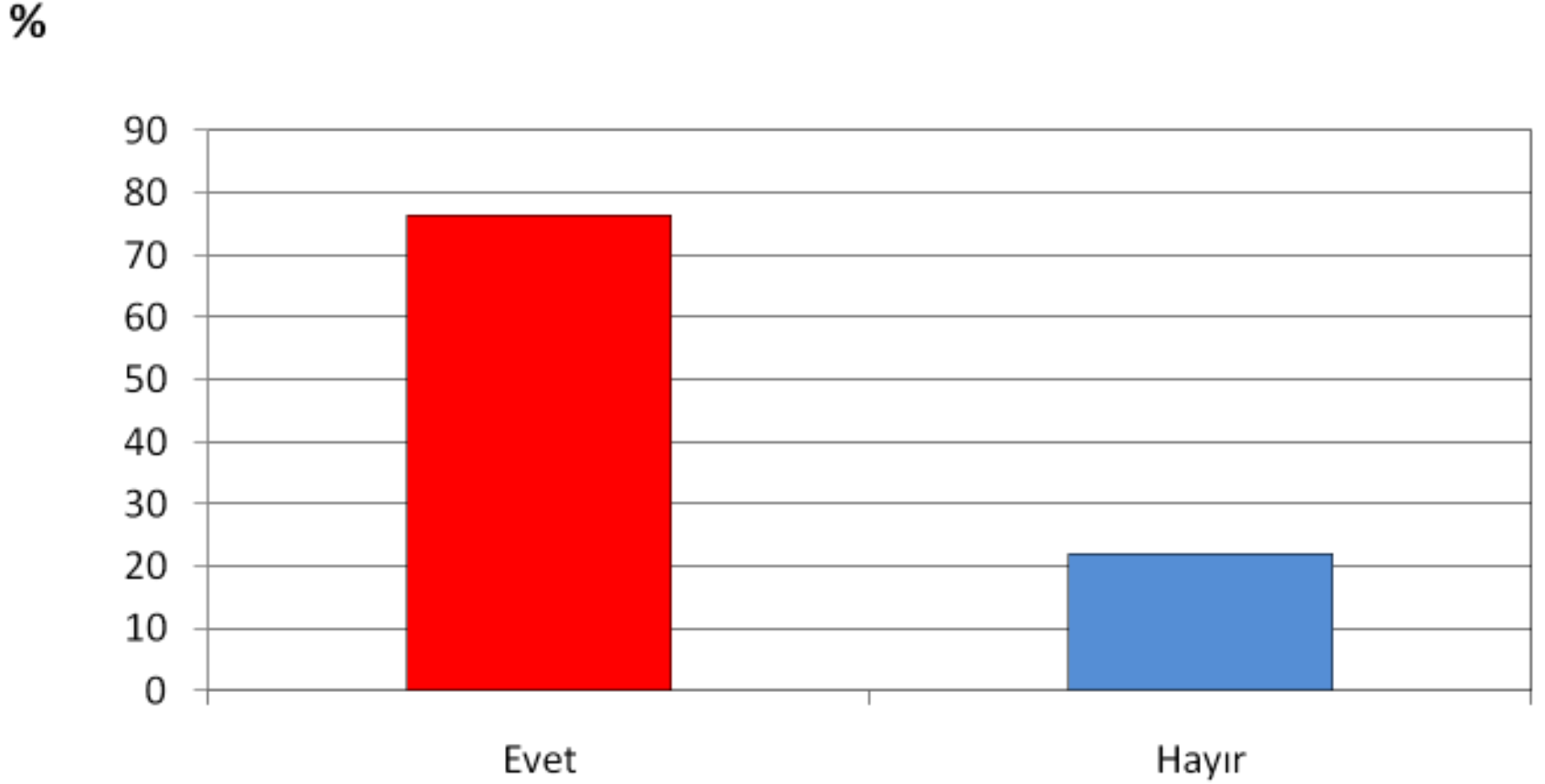

Epidemiyolojik Hikaye-Kene Tutunması/Yapışması (Türkiye, 2008; n=1269*)

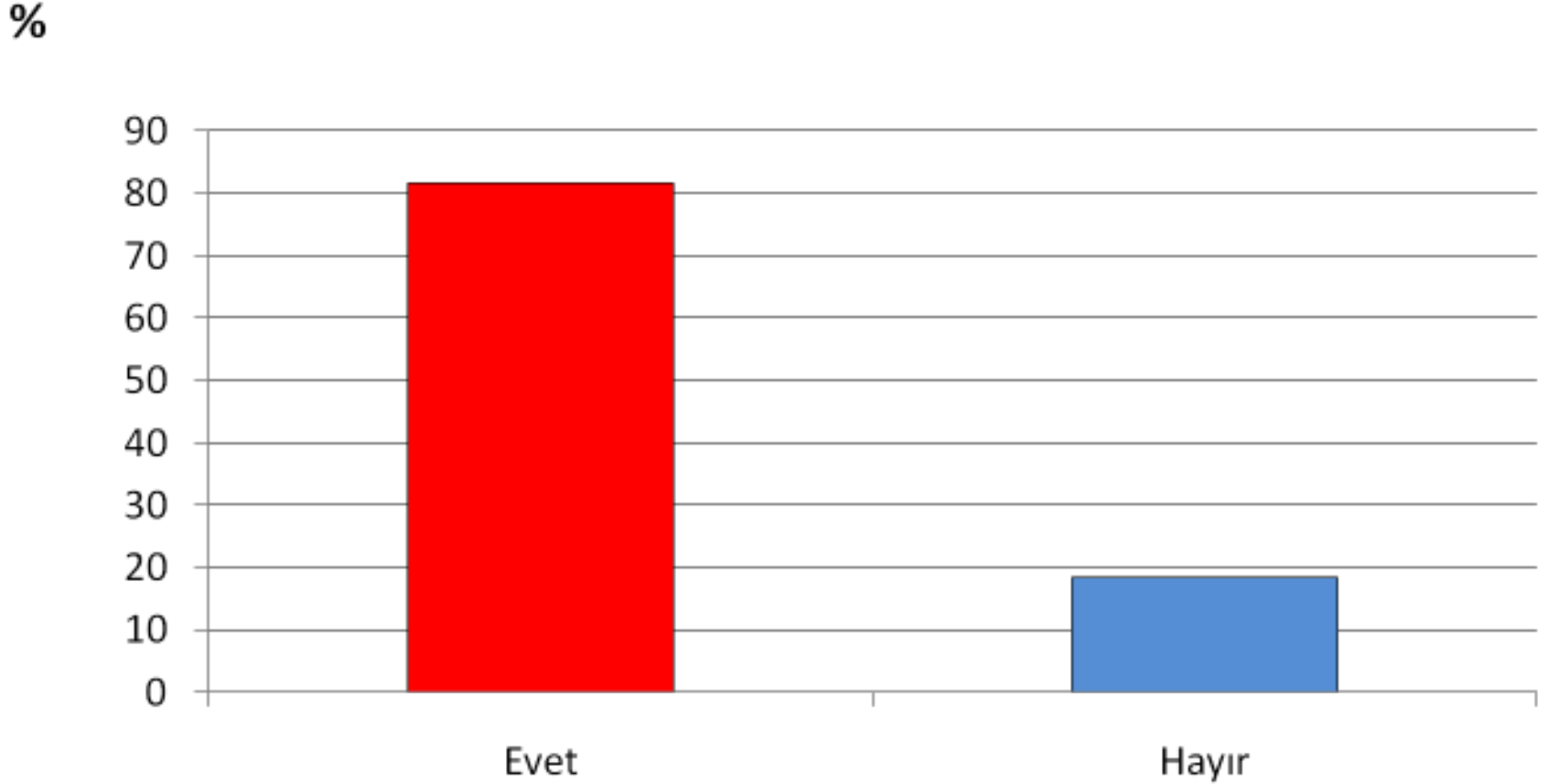
*39 vakanın değişkeni doldurulmamıştır.

Epidemiyolojik Hikaye-Kene Teması (Türkiye, 2008; n=1220*)

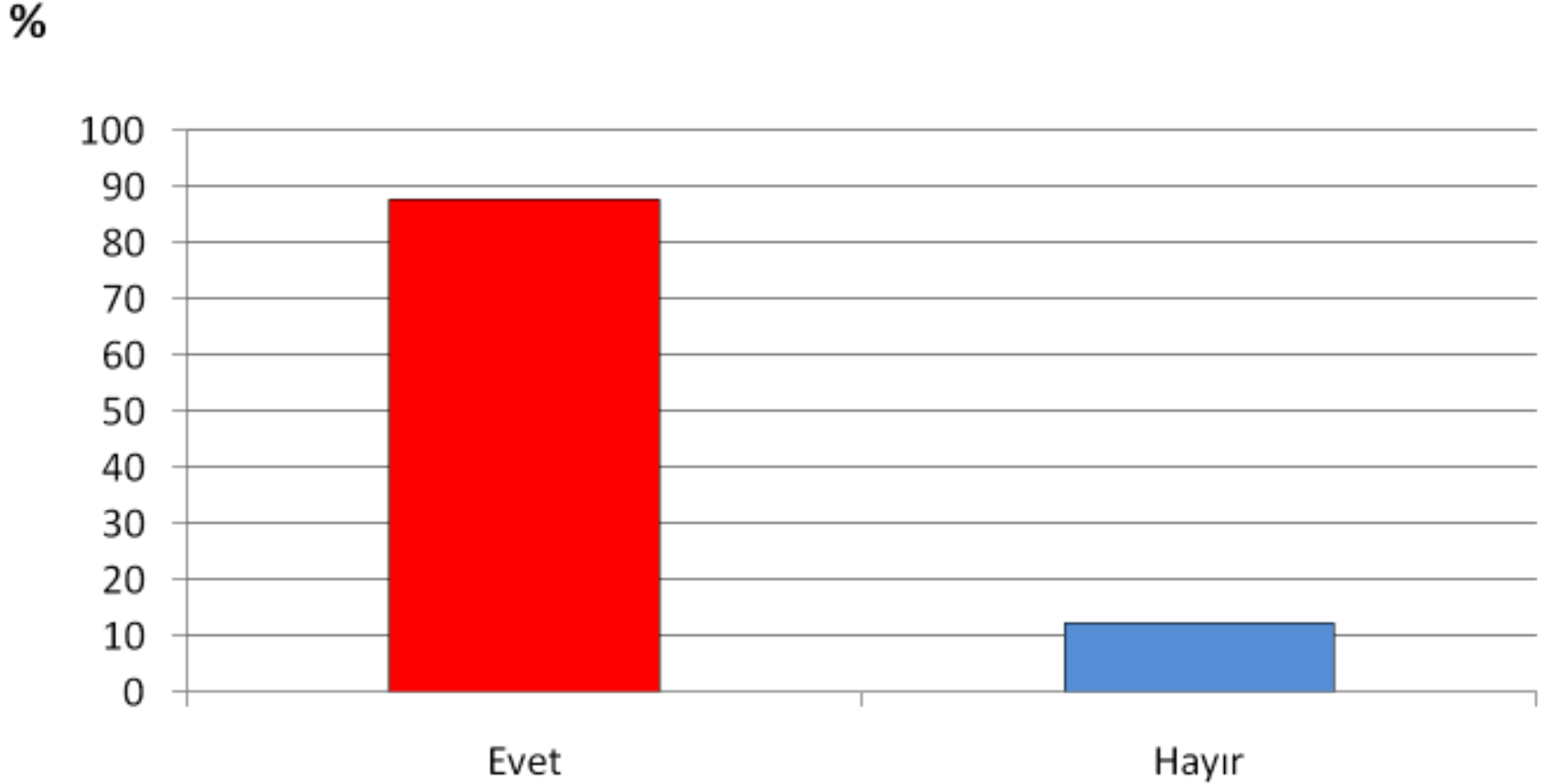
*88 vakanın değişkeni doldurulmamıştır.

Epidemiyolojik Hikaye-Hayvanlarla Temas (Türkiye, 2008; n=1265*)

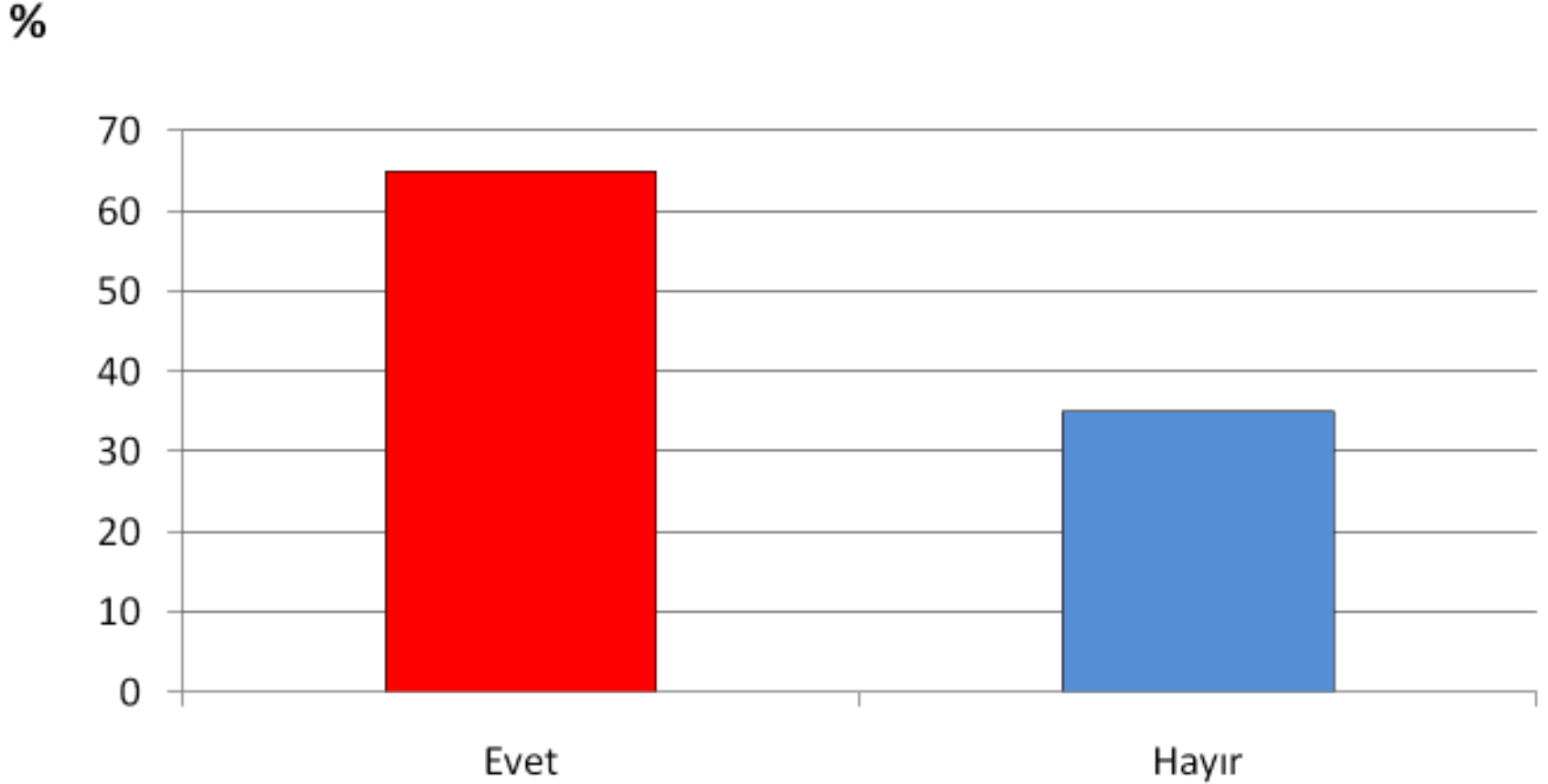
*43 vakanın değışkeni doldurulmamıştır.

Epidemiyolojik Hikaye-Kırsal Kesimde Yaşama (Türkiye, 2008; n=1263*)

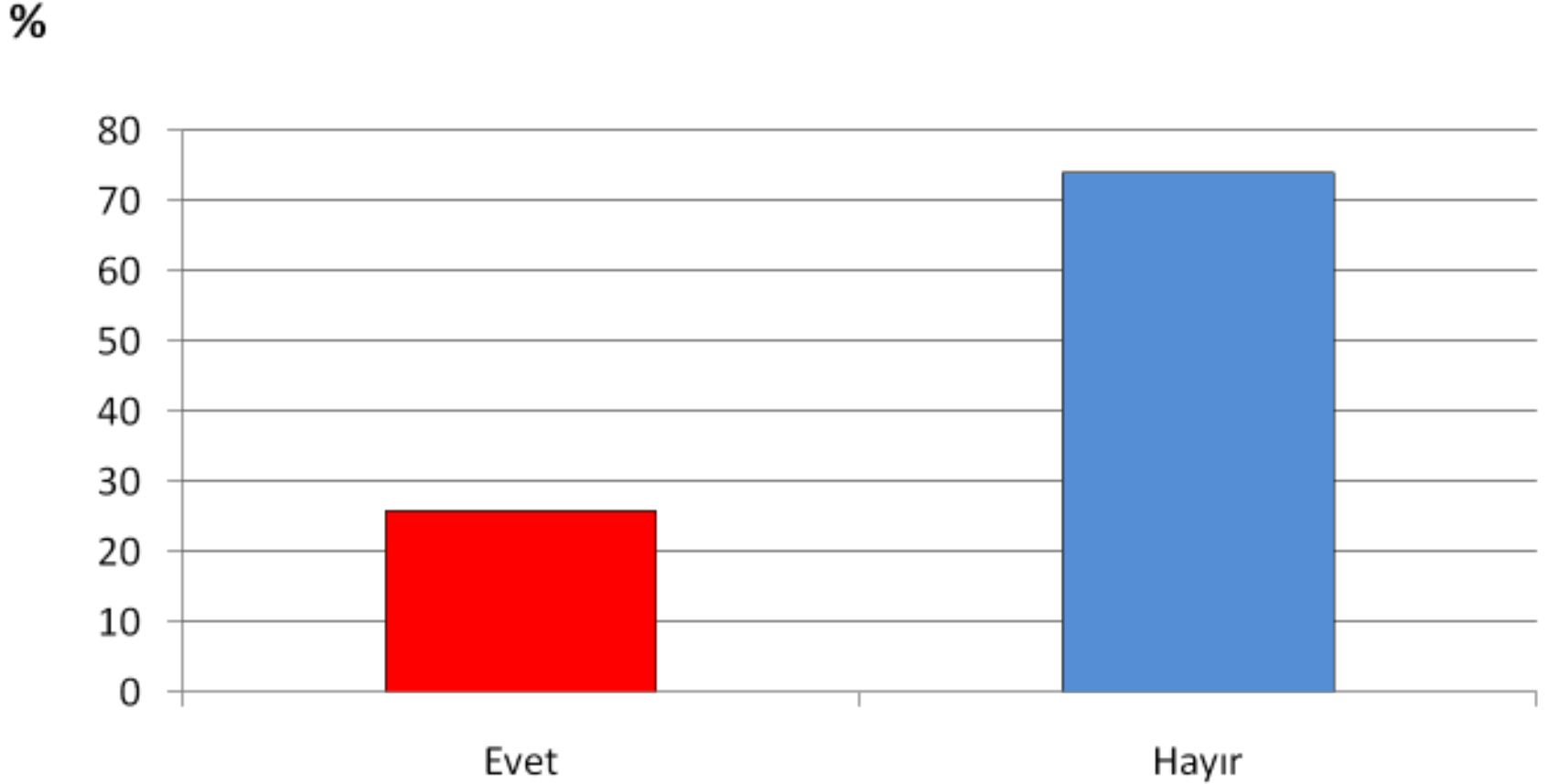
*45 vakanın değişkeni doldurulmamıştır.

Epidemiyolojik Hikaye-Son İki Haftada Kırsal Alan Ziyareti (Türkiye, 2008; n=1054*)

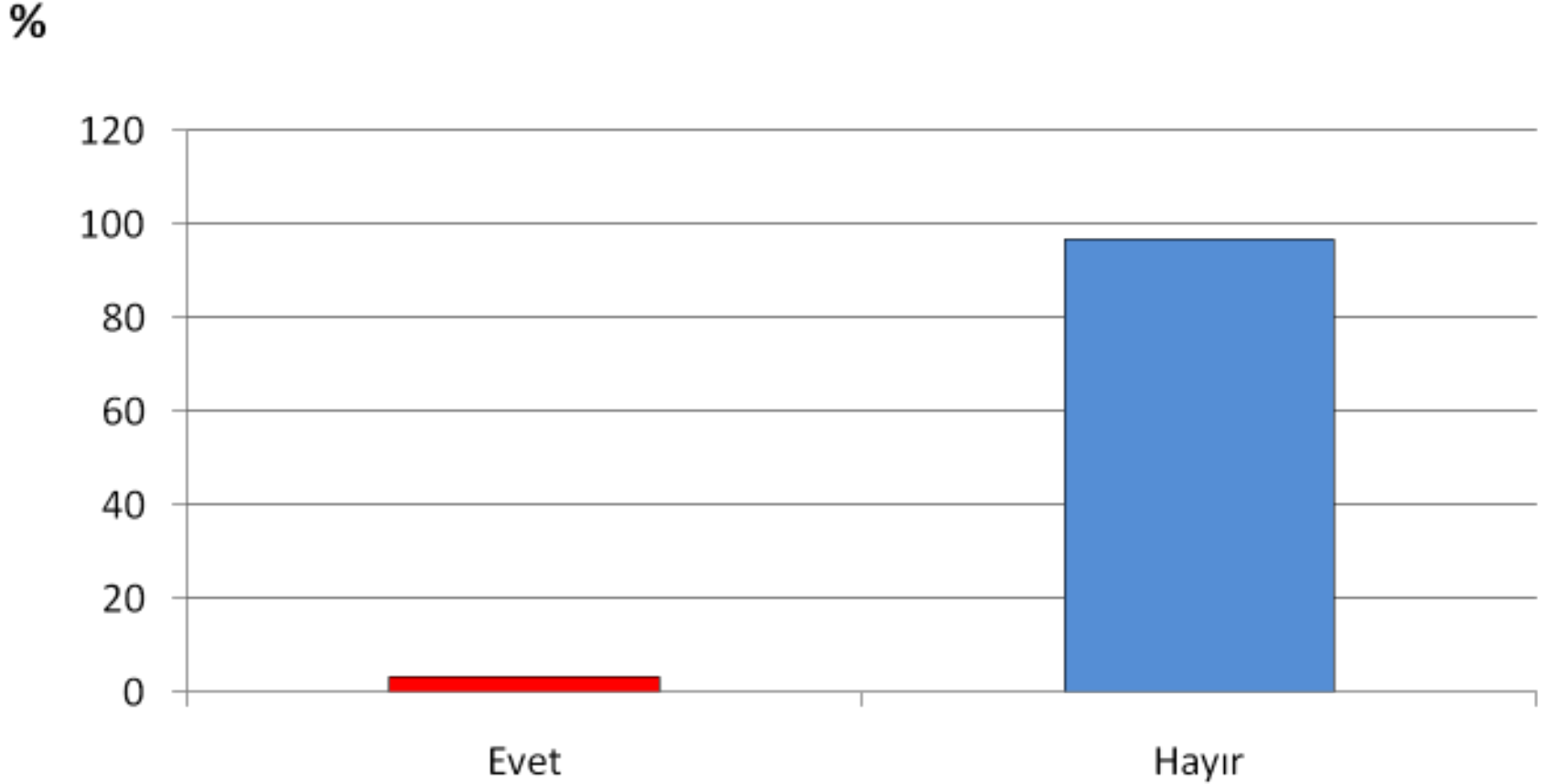
*254 vakanın değişkeni doldurulmamıştır.

Epidemiyolojik Hikaye-Hayvan Kanı, Dokusu veya Vücut Sıvılarıyla Temas (Türkiye, 2008; n=1110*)

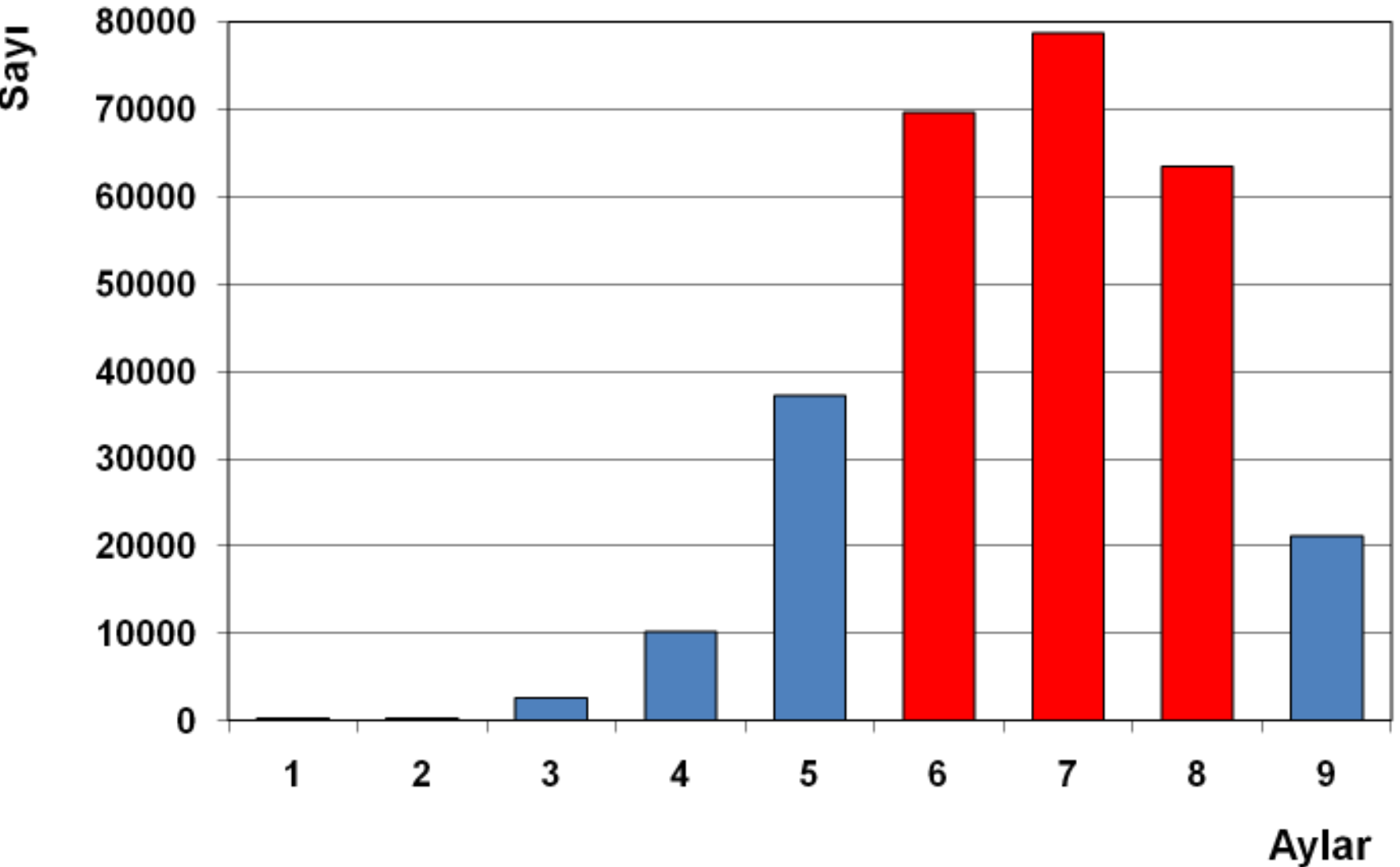
*198 vakanın değişkeni doldurulmamıştır.

Epidemiyolojik Hikaye-Hasta Kişilerin Kan ve Vücut sıvılarıyla Temas (Türkiye, 2008; n=1110*)

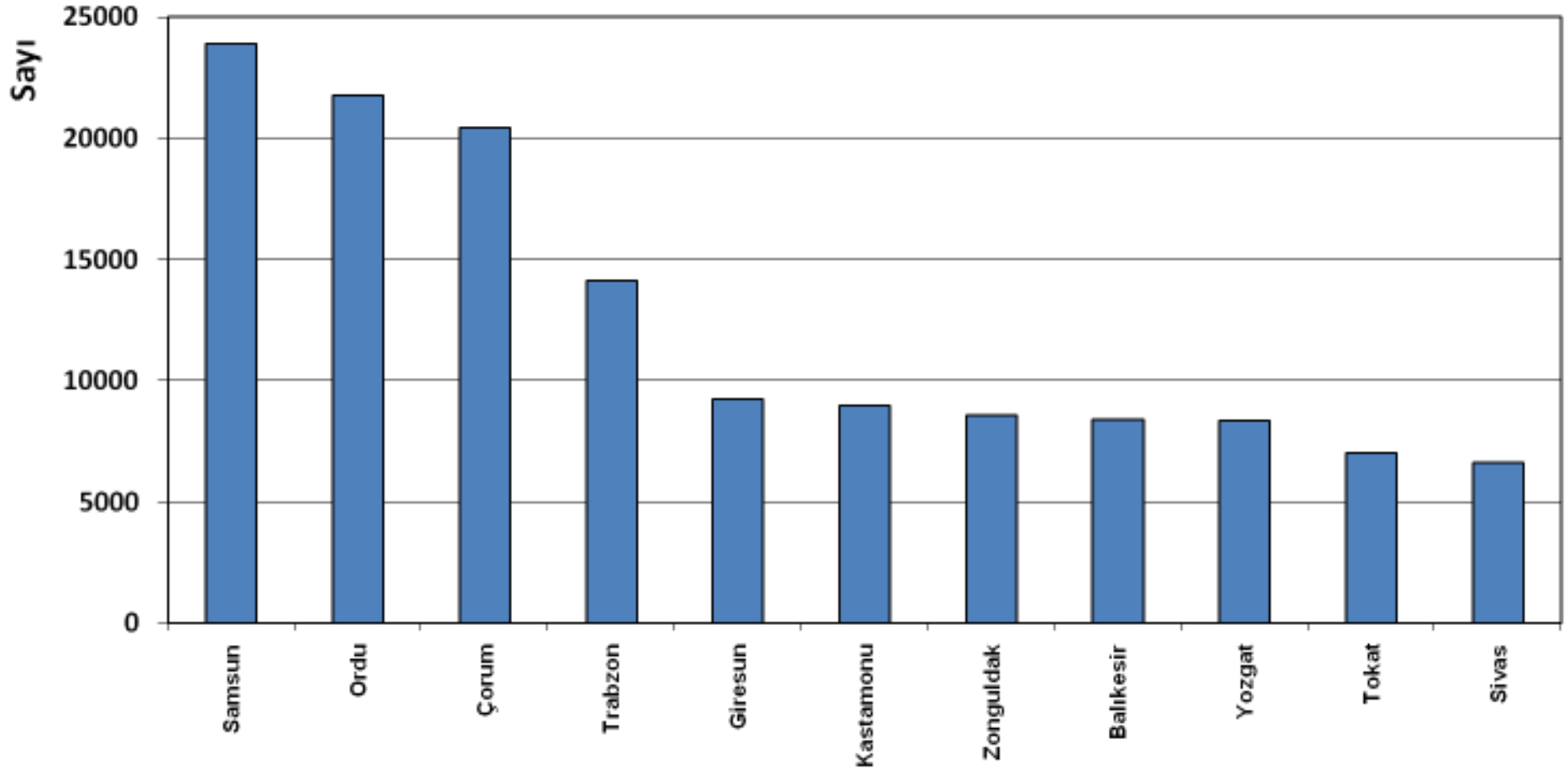

*198 vakanın değişkeni doldurulmamıştır.

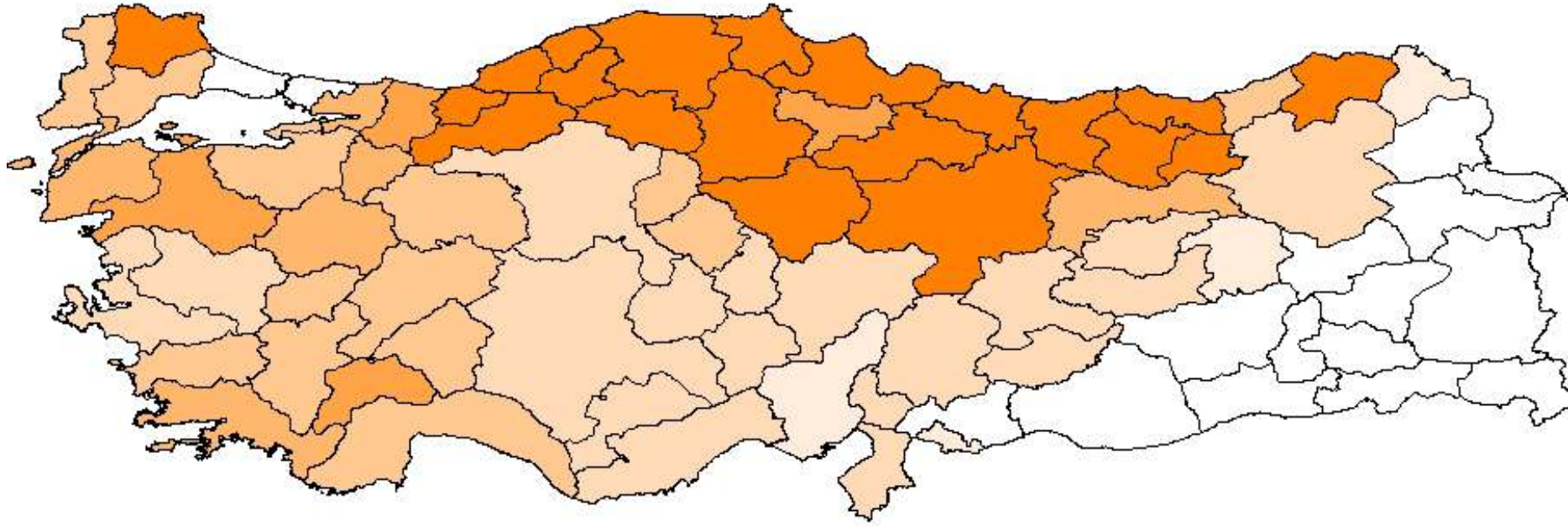
Kene Tutunma Şikayetiyle Sağlık Kurum ve Kuruluşlarına
Başvuran Kişilerin Aylara Göre Dağılımı
(Türkiye; Ocak-Eylül 2008, n=283.406)

Kene Tutunması Sebebiyle Sağlık Kuruluşlarına Başvuran Kişilerin Bazı İllere Göre Dağılımı (Ocak-Eylül 2008)

2008 Yılı Ocak-Eylül Döneminde Kene Tutunması Sebebiyle Sağlık Kurum ve Kuruluşlarına Müracaat Eden Olguların İnsidansı (100.000)

KENE TUTUNMA VAKALARI OCAK EYLUL 2008 INSIDANS (100.000), TÜRKİYE (VAL)

İL

COUNTRY

KKKA Yapılanlar (2002-2007)

- Zoonotik Hastalıklar (Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi) Danışma Kurulu oluşturuldu ve her yıl durum değerlendirmesi ve yapılacaklar konusunda görüşmelerin yapıldığı toplantılar düzenlendi.
- Klinik tanımlama, vaka tanımları ve vakalara yaklaşım önerileri ile tedavi standardizasyonu yapıldı.
- KKKA'da Vaka Yönetimi ve İzolasyon Önlemlerine ilişkin düzenlemeler yapıldı.
- Özel sürveyans sistemi kuruldu ve vaka takipleri sağlandı.
- Hastalıkla ilgili vaka kontrol çalışması yapıldı (Kene ısırması önemli).

KKKA Yapılanlar (2002-2007)

- Retrospektif çalışma (1998'de 13 olası vaka, 2003'te ise 22 olası vaka belirlenmiş olup, hastalığın önceki yıllarda da varlığına ilişkin bulgular elde edilmiştir).
- Seroprevalans çalışması yapıldı.
- Hastalıkla ilgili bilimsel çalışmalar yapıldı.
- Bölgesel ve merkezi hizmet içi eğitim toplantıları düzenlendi.
- Sağlık çalışanlarına yönelik kitap bastırıldı ve film hazırlandı.
- Halkın Bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesine yönelik afiş, broşür ve film hazırlandı, her yıl bastırılarak dağıtıldı.
- Sağlık çalışanlarına ve halka yönelik bilgilerin yer aldığı bir elektronik ağ oluşturuldu (www.kirim-kongo.saglik.gov.tr).

KKKA Yapılanlar (2008)

- Zoonotik Hastalıklar (Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi) Danışma Kurulu 2008 yılında Şubat, Mart ve Haziran aylarında toplanarak gerekli değerlendirmelerde bulunuldu.
- Vaka tanımları ve sevk kriterleri yeniden gözden geçirildi.
- Toplumun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesine yönelik eğitim çalışmaları sürdürüldü.

KKKA Yapılanlar (2008)

- Sağlık çalışanlarına yönelik hizmet içi eğitim çalışmaları yürütüldü.
- Bu kapsamda Nisan 2008'de sağlık yöneticileri ve her ilden bir enfeksiyon hastalıkları uzmanına, KKKA ile ilgili hizmet içi eğitim verildi.
- Toplum eğitim çalışmalarında kullanılmak üzere afiş ve broşür hazırlanarak bastırıldı ve dağıtımları sağlandı (200.000 afiş ve 400.000 broşür).
- Ulusal basına korunma önlemlerini hatırlatan basın bildirileri ve sözlü açıklamalar, Tv programlarına katılım sağlandı.

KKKA Yapılanlar (2008)

- Kişisel korunma önlemlerinden biri olan ve giysilere sıkılarak kullanılan **%0,5'lik permetrin** etken maddeli ilaçtan bir miktar alım yapılarak(yaklaşık 100.000 adet) hastalığın yoğun görüldüğü riskli illerde dağıtılması sağlandı ve vatandaşa ücretsiz dağıtıldı.
- Hastalığın yoğun görüldüğü illerde belirlenen bölgelerde **hane ziyareti şeklinde kişilere yüz yüze eğitim verildi** ve ücretsiz olarak söz konusu ilaçtan bırakıldı.

KKKA Yapılanlar (2008)

- Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü ve Koruma Kontrol Genel Müdürü hastalığın yoğun görüldüğü illeri ziyaret ederek alınan önlemleri yerinde inceledi.
- Sık sık bölge ziyaretlerinde bulunuldu ve yapılan çalışmalar yerinde değerlendirildi.
- Hastalıkla ilgili bilgiler kamuoyuyla sürekli olarak paylaşılmışdı ve kamuoyu bilgilendirildi.

KKKA Yapılanlar (2008)

- KKKA ile ilgili dikkat edilmesi ve yapılması gerekenler konusunda 28.04.2008 tarihli ve 13259 sayılı hatırlatma genelgesi yayımlandı.
- Vaka yaklaşımında dikkat edilmesi gerekenler konusunda 09.07.08 tarihli ve 21767 sayılı (2008/52) genelge hazırlanarak yayımlandı.

KKKA Yapılanlar (2008)

- Yürütölen bilimsel çalışmalara destek olundu.
- Yaban hayatında hastalığın durumu ve bilinmeyen yönlerin araştırılması amacıyla bilimsel çalışmaların sürdürülebilmesi için Çevre ve Orman Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında 2007 yılında imzalanan protokolün süresinin 2009 yılına kadar uzatılması sağlandı.

KKKA Yapılanlar (2008)

- Vakaların takipleri sağlandı.
- 2007 yılında yürütölen plazma toplama çalışmasına 2008 yılında da devam edildi.

KKKA Yapılanlar (2008)

- Aşı ve immün serum geliştirme çalışmalarıyla alakalı aktivitelerde bulunuldu ve bu konudaki çalışmalara devam edilmektedir.
- Hastalıkla ilgili Uluslar arası kuruluşlar bilgilendirildi. DSÖ ile birlikte İstanbul'da Uluslar arası Hemorajik Ateşler Sempozyumu düzenlendi.
- İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğine devam edilmektedir.

7. Kırım-Kongo Kanamalı Ateşinin Tedavisi Var mıdır?

Tıbbi tedavilerin çoğunluğu destekleyicidir. Hastaların ölüm oranları oldukça yüksektir. Hastaların yaşamı destekleyici tedavilerle sürdürülmelidir.

8. Kırım-Kongo Kanamalı Ateşinden Nasıl Korunulmalıdır?

• Hastaların yakınlarına ve yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

• Hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

- Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.
- Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.
- Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.
- Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

Unutmayınız!
Yalnızca tıbbi tedavilerle hastaların tedavisi yapılmamalıdır. Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
Tıbbi Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

KIRIM - KONGO KANAMALI ATEŞİ

202

• Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

Unutmayınız!
Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

3. Kırım-Kongo Kanamalı Ateşinin Belirtileri Nelerdir?

Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

4. Kırım-Kongo Kanamalı Ateşinden Nasıl Kuşulanır?

- Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.
- Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.
- Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

5. Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi, Virüs Akından Sonra Ne Zaman Görülür?

Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

6. Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Nereelerde Görülmektedir?

Hastaların yakınlarına bakarken koruyucu giysiler giymek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek, hastaların yakınlarına bakarken elleriyle temas etmemek.

KIRIM-KONGO KANAMALI ATEŞİ

BULASMA YOLLARI

- ✓ Hastalık virüsünü taşıyan kenelerin kan emmesi veya bu kenelerin ağızla elle sıklanması,
- ✓ Hasta insanların kan veya vücut sıvılarına korunmasız olarak dokunulması,
- ✓ Vücudunda hastalık virüsü bulunan hayvanların kanlarına veya vücut sıvılarına temas edilmesi.

BELİRTİLERİ

- Hastalık, belirtilen bulaşma yollarından herhangi birinin söz konusu olduğu kişilerde:
- ✓ Ateş, ani başlayan baş ağrısı, halsizlik, bulantı ve kusma şikâyetleri ile başlar.
 - ✓ Daha sonra vücutun değişik yerlerinde kanamalar görülür.

KORUNMA

- ✓ Kirli alanlara, orman konan ve tarım arazileri ile bu gibi yerlere gidilerde açık renkli giysileri giymeyi tercih etmeli, pantolon paçalarını çorap içine almalı, dönüştürme mutfak vücutlarını kene yönünden kontrol etmeli, kene varsa uygun bir şekilde uzaklaştırılmalıdır.
- ✓ Keneler vücuttan uzaklaştırılırken kopartılmamalı, uygun bir malzemeyle (pens, eldiven gibi) vücutta bulunduğu en yakın kumandan kutularak alınmalıdır. Keneler, kesinlikle elle öldürülmemeli ve patlatılmamalıdır.
- ✓ Özellikle tarım ve hayvancılıkla uğraşanlar, vücutlarını ve çocuklarının vücutlarını sık sık kene yönünden kontrol etmelidir.
- ✓ Keneleri vücuttan uzaklaştırmak amacıyla, kenelerin üzerine sigara basmak, kolonya ve gaz yağı dökmek gibi yöntemlere başvurulmamalıdır.
- ✓ Kirli alanlara gittiğinde, vücuttan ağızta kalan yerlerine vücutta sürülebilir böcek kovucu ilaçlar (repellent) ile birlikte giysiler veya ayakkabılara sıkılarak kullanıldığında uzun süre keneleri öldürücü etkisi olan Sağlık Bakanlığımızdan izni ilaçların kullanılmasını önerilir.
- ✓ Hayvanlarda kene mücadelesi yapılmalıdır.
- ✓ Hayvanların ve insanların kanlarına veya diğer vücut sıvılarına korunmasız temas edilmemelidir.

UNUTMAYINIZI

Vücutta hissedilen kene ne kadar kısa zamanda vücuttan uzaklaştırılırsa, hastalığa bulaşma riski de o kadar azalabilmektedir.

KIRIM-KONGO KANAMALI ATEŞİNDEN KORUNMADA KİŞİSEL ÖNLEMLER

Kırsal alanlara gidildiğinde, vücudu tamamen kapatacak biçimde giyinin ve açık renkli elbiseleri tercih edin.

Vücudun açıkta kalan yerlerine, vücuda sürülebilen ve Sağlık Bakanlığı izni olan böcek kovucu ilaçları sürün.

Kırsal alanda bulunulduğunda vücudunuzu sık sık kene açısından kontrol edin. Vücuda tutunmuş kene varsa uygun bir şekilde uzaklaştırın.

Kene temasından sonra kendinizi 10 gün süreyle izleyin. Bu süre içinde ateş, baş ağrısı, yaygın kas ağrısı, halsizlik, bulantı ve kusma gibi belirtilerin görülmesi halinde en yakın sağlık kuruluşuna başvurun.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tıbbi Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

VÜCUDA TUTUNMUŞ KENEYİ UZAKLAŞTIRMA YÖNTEMİ

Kene, deriye tutunduğu en yakın yerden uygun bir malzemeyle tutulur.

Geriyə doğru dik olarak çekilerek çıkarılır.

Kenenin çıkarıldığı yere alkol veya tıfırdiyot sürülür.

Çıkarılan kene, camasır suyu veya böcek öldürücü ilaç içine atılarak öldürülür.

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tıbbi Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Ana Sayfa | Birim Ana Sayfası | Birim Site Haritası

Beni Türk bekimlerine emanet ediniz
M. Kemal Atatürk

85
T.C. Sağlık Bakanlığı

Birim İçi Arama:

Bakanlık Teşkilatı

Sağlık Mevzuatı

Sık Sorulanlar

Başlıklar

İletişim

Sayın Bakan'ın Konuşmaları

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi

Haberler

Halka Yönelik Bilgiler

Sağlık Çalışanlarına Yönelik Bilgiler

Duyurular

Kırım kongo kanamalı ateşinden korunmada ve hasas yapılması gereken çalışmalar

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Bilgilendirme Filmi

Yeni Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Vaka Bildirimi İzel

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

KIRIM-KONGO KANAMALI ATEŞİ

ANKARA, 2005

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Kullanıcı:

Şifre:

Giriş

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Hasta Bilgileri | Hasta Sorgulama | İstatistik Bilgiler Güvenli Çıkış

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Hasta Bilgileri | Hasta Sorgulama | İstatistikli Bilgiler Güvenli Çıkış

Hasta Bilgileri

Tc Kimlik No:	<input type="text"/>	Hastane:	Seçiniz ▾
Adı:	<input type="text"/>	Veriyi Giren Kişi Adı:	<input type="text"/>
Soyadı:	<input type="text"/>	Veriyi Giren Kişi Soyadı:	<input type="text"/>
Baba Adı:	<input type="text"/>	Veriyi Giren Kişi Telefonu:	<input type="text"/>
Cinsiyeti:	☒ KADIN ☐ ERKEK	Şikayet Başlama Tarihi:	<input type="text"/>
Kan Grubu:	Seçiniz ▾	Hastaneye Başvuru Tarihi:	<input type="text"/>
Doğum Tarihi:	<input type="text"/>	Numune Alma Tarihi:	<input type="text"/>
İl:	Seçiniz ▾	Mesleği:	<ul style="list-style-type: none">CiftçilikHayvancılıkKasapDoktorEv HanımıEv Hanımı_ciftçilik_hayvancılıkBebekÖğrenciHemsireHasta BakıcıDiğer
İlçesi:	Seçiniz ▾		
Mahalle:	Seçiniz ▾		
Köyü:	<input type="text"/>		
Sokağı:	<input type="text"/>		
Apartman:	<input type="text"/>		
Telefonu:	<input type="text"/>		

Numune Kaydet Kaydet ve İlerle >> Çıkış

Şikayet Başlama Tarihi: Hastaneye Başvuru Tarihi:

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Hasta Bilgileri | Hasta Sorgulama | İstatistikli Bilgiler Güvenli Çıkış

Adı:

Epidemiyolojik Hikaye

Kene Tutunması Yapışması EVET HAYIR

Kene ile Temas EVET HAYIR

Kene Tutunması Yapışması söz konusu ise tarihi :

Keneyi Kim Çıkarttı:

Kene Çıkarma Şekli

Kene Çıkarma Tarihi:

Hayvanlara Yakın Temas EVET HAYIR

Kırsal Kesimde Yaşama EVET HAYIR

Son iki hafta içinde kırsal alan ziyareti EVET HAYIR

Son iki hafta içinde il dışı ziyareti EVET HAYIR

Seyahat öyküsü varsa hangi illere seyahat edilmiştir?

Hayvan kanı, dokusu veya vücut sıvıları ile temas EVET HAYIR

Hasta kişilerin kan ve vücut salgılarıyla korunmasız temas EVET HAYIR

Laboratuvarda çalışma EVET HAYIR

Hasta çevresinde benzer şikayetleri olan başka vakaların varlığı EVET HAYIR

Hasta Şikayetleri

Ateş EVET HAYIR

Baş Ağrısı EVET HAYIR

Vücut Ağrısı EVET HAYIR

Halsizlik EVET HAYIR

Vücutta Morluklar EVET HAYIR

Döküntü EVET HAYIR

Kanamalar EVET HAYIR

Kanlı İshal EVET HAYIR

Diğer (Belirtiniz):

<< Geri

Kaydet ve İlerle >>

Çıkış

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Hasta Bilgileri | Hasta Sorgulama | İstatistikli Bilgiler Güvenli Çıkış

Adı:

Fizik Muayene

- Ateş > 38' EVET HAYIR
- Bilinç Bozukluğu EVET HAYIR
- Dişeti Kanaması EVET HAYIR
- Splenomegali EVET HAYIR
- Ekimoz EVET HAYIR
- Hematuri EVET HAYIR
- Makulo Papular Raş EVET HAYIR
- Vajinal Kanama EVET HAYIR
- Gastrointestinal Sistem Kanaması EVET HAYIR
- Hasta Yatış: EVET HAYIR

Akciğer dinleme bulguları (Belirtiniz)

Diğer (Belirtiniz):

Laboratuvar Bulguları

ID	Tarih	Göster

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongre

Hasta Bilgileri | Hasta S

Adı:
Fizik Muayene
Ateş > 38'
Bilinç Bozukluğu
Dişeti Kanaması
Splenomegali
Ekimoz
Hematuri
Makulo Papular Raş
Vajinal Kanama
Gastrointestinal Siste
Hasta Yatış:
Akciğer dinleme bulguları
(Belirtiniz)
Diğer (Belirtiniz):

Laboratuvar Bulguları

Anemi	☐ EVET ☐ HAYIR
Lökopeni	☐ EVET ☐ HAYIR
Trombositopeni	☐ EVET ☐ HAYIR
CK Yüksekliği	☐ EVET ☐ HAYIR
LDH Yüksekliği	☐ EVET ☐ HAYIR
AST/ALT Yüksekliği	☐ EVET ☐ HAYIR
Akciğer grafisinde infiltrasyon	☐ EVET ☐ HAYIR
BNR Yüksekliği	<input type="text"/>
APTT Uzunluğu	<input type="text"/>
APTT Ratio	<input type="text"/>
Diğer (Belirtiniz)	<input type="text"/>

Ekle

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Hasta Bilgileri | Hasta Sorgulama | İstatistik Bilgiler Güvenli Çıkış

Adı:

Verilen Tedavi

- Ribavirin ORAL EVET HAYIR
- Ribavirin IV EVET HAYIR
- Trombosit Süspansyonu EVET HAYIR
- Taze Donmuş Plazma EVET HAYIR
- Eritrosit Süspansyonu EVET HAYIR

Sonuc

- SEVK SIFA EKS

Diğer (Belirtiniz):

<< Geri Bitir Çıkış

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Hasta Bilgileri | Hasta Sorgulama | İstatistik Bilgiler Güvenli Çıkış

Hasta Sorgulama

Epi Numarası:	<input type="text"/>	Hastane:	<input type="text" value="Seçiniz"/>
Tc Kimlik No:	<input type="text"/>	Sonuç:	<input type="text" value="Seçiniz"/>
Başvuru:	<input type="text" value="Tarihinde"/>	Laboratuvar Bulguları:	<input type="text" value="Seçiniz"/>
Hastaneye Başvuru Tarihi:	<input type="text"/> <input type="text"/>	Verilen Tedavi:	<input type="text" value="Seçiniz"/>

Ara

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Hasta Bilgileri | Hasta Sorgulama | İstatistik Bilgiler Güvenli Çıkış

Hasta Sorgulama

Epi Numarası:	<input type="text"/>	Hastane:	<input type="text" value="Seçiniz"/>
Tc Kimlik No:	<input type="text"/>	Sonuç:	<input type="text" value="Seçiniz"/>
Başvuru:	<input type="text" value="Tarihinde"/>	Laboratuvar Bulguları:	<input type="text" value="Seçiniz"/>
Hastaneye Başvuru Tarihi:	<input type="text"/>	Verilen Tedavi:	<input type="text" value="Seçiniz"/>

Ara

Seç	Ad	Soyad	Hastaneye Başvuru Tarihi:	Şikayet Başlama Tarihi:
☐	asd2	asd2	17 Eyl 2008	05 Eyl 2008
☐	deneme	deneme	03 Eyl 2008	01 Eyl 2008
☐	asd	asd	02 Eyl 2008	01 Eyl 2008
☐	Emre	KISA	01 Eyl 2008	01 Eyl 2008

1 2 3 4 5

Sağlık Bakanlığı Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı Bilgi Sistemi

Hasta Bilgileri | Hasta Sorgulama | İstatistikli Bilgiler | Güvenli Çıkış

Numuneleri

Epi No	Numune Alma Tarihi	Test Sonucu
1/2000/215/1	01.08.2000	Test Sonucu

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Çıkış

Sayı No:	<input type="text"/>
Kaçıncı Kan Olduğu	Seçiniz ▾
Örneğin Alınış Tarihi:	<input type="text"/>
Örneğin Geliş Tarihi:	<input type="text"/>
Çalışılma Tarihi:	<input type="text"/>
Sonuç Çıkış Tarihi:	<input type="text"/>

Hasta Bilgileri

Tc Kimlik No: 33333333333
Adı: Emre KISA
Cinsiyeti: ERKEK
Kan Grubu: A Rh -
Doğum Tarihi: 10.Eyl.2008
Telefonu: asd

Elisa

IgM	Seçiniz ▾
IgG	Seçiniz ▾
PCR	Seçiniz ▾

Çıkış

Sayı No	Epi No	Örneğin Geliş Tarihi	Sonuç Çıkış Tarihi	IgM	IgG	PCR	Görüntüle
1	10208215/1	31 Ağu.2008	14 Eyl.2008	TE* (Herü2 test edilmedi)	TA** (2. Kan örneğundan PCR testine alınmayacaktır)	NEGATIF	Görüntüle

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Sonuç

- Ülkemizde hastalığın belirlenmesinden itibaren KKKA ile ilgili olarak sistemli ve başarılı çalışmalar yapılmıştır.
- Fatalitesi oldukça yüksek olan (yaklaşık % 30'lar) hastalık ülkemizde yaklaşık % 5'ler civarında fataliteyle seyretmektedir.
- Hastalığa ilişkin bilimsel çalışmalara devam edilmektedir.
- Bu güne kadar yapılan bu başarılı çalışmalarda süreklilik sağlanmalı ve kurumlar arası işbirliğine arttırılarak devam edilmelidir.

*Beni
Türk bekimlerine
emanet ediniz.
M. Kemal Atatürk*

TEŞEKKÜRLER.....